

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

(ทำเนียบร่างรัฐธรรมนูญ)

ครั้งที่ ๒

วันพฤหัสบดีที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๐๔
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๙.๔๐ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
วันมีสมาชิกร่วมการประชุม ๑๗๘
คน กระองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะ
ได้ดำเนินการประชุมในหน้าที่สภาร่าง
รัฐธรรมนูญต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธาน
จะแจ้งคตประชุม สำหรับวันไม่

ระเบียบวาระที่ ๒ หัวข้อระเบียบ
วาระ ซึ่ง คณะกรรมาธิการ ระเบียบ
วาระเสนอ

(๑) คำปรารภ จะพิจารณาใน
ขณะหรือระอวโงก่อน

หลวงประกอบนิติสาร : ใน
ฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นกรรมาธิการผู้หนึ่งใน
คณะกรรมาธิการ ระเบียบวาระกขอยากจะ
ขอโอกาสพูดในฐานะสมาชิก ไม่ใช่
ในฐานะกรรมาธิการ ในระหว่างที่เม

กรรมาธิการก็ได้มีความรู้เรื่องอะไร
นักหนอขยทระเบียบวาระข้อนี้โดยบรรจุเข้า
มา เหตุที่กรรมาธิการระเบียบวาระบรรจุ
ระเบียบวาระนี้เข้ามาทำให้คนพูดกัน
เหมือนกันว่า บรรจุเข้ามาทำไม ถ้าจะ
รวโงกกันทำไมไม่รวโงกไว้ระเบียบ
วาระที่หลัง แต่ว่าได้มีขอลกเถียงกันมาก
ทางด้านเห็นว่า รัฐธรรมนูญทุกฉบับที่เคย
มีมาไม่เฉพาะ รัฐธรรมนูญไทย แม้
รัฐธรรมนูญต่างประเทศเขาก็มีคนด้วย
คำปรารภ หรือถ้าเห็นรัฐมพระมหากษัตริย์
ก็อาจจะเรียกพระราชปรารภ โดยปกติ
คำปรารภนั้นในนิติศาสตร์ประโยชน์ใน
การทควให้ผู้อื่น มีความรู้ตามแห่ง
กฎหมายซึ่งจะเป็น ในรูปพระราชบัญญัติ
ปรัฐธรรมนูญ รูปพระราชกำหนดอะไร
ก็ตาม ว่าเหตุใดจึงได้มีกฎหมายฉบับ

LIART

นั้น ๆ เช่น ค่าปรารภที่สมบูรณแบบทวารภ
 ษายกเต็มทักมักจะเป็นเรื่องเสียดแทงมาแห่ง
 รัฐธรรมนูญ หรือแห่งกฎหมายนั้น ๆ ทาง
 ประเทศก็เกิดขึ้นที่การปฏิวัติ ก็เลาตงว่า
 ทำไมถึงไทม์รัฐธรรมนูญขึ้นมา ใครเป็น
 ผิดข้อใดเกิดขึ้นอะไรเหล่านั้น ในประเทศไทย
 ไทยเราก็มีรัฐธรรมนูญหลายฉบับก็มีค่า
 ปรารภหรือพระราชปรารภเช่นนี้ ทักเลา
 ติงเทศการณและที่มาแห่งรัฐธรรมนูญ
 เพราะฉะนั้นค่าปรารภจึงเกือบจะเป็นของ
 จำเป็นสำหรับรัฐธรรมนูญ และมีจะมา
 ก่อนอันหลังจากรัฐธรรมนูญ ก็มีค่า
 ปรารภที่เคย ทนถรรมาชกการคิดว่าเป็น
 ไม้ตงเป็น คำถามหรือเป็นหัวข้อเสนอให้
 สภาพิจารณาเสียเลยที่เราควรจะพิจารณา
 เรืองค่าปรารภก่อนหรือจะรอไว้ทีหลังแล้ว
 ก็รู้สึกว่าจะขาดตกบกพร่องอะไรไปมาก
 เพราะว่าขาดความเต็มมรด แต่ในส่วน
 ตัวข้าพเจ้ามีความเห็นว่า การเขียนค่า
 ปรารภอันเป็นต้นๆ จะกระทำภายหลัง ใน
 เมื่อเราได้ออกไปร่างได้คิดสนใจแล้ว รัฐ
 ธรรมนูญซึ่งเราได้เริ่มร่างแล้ว ณ ที่
 นั้น ในที่สุดจะมหนามตาเป็นต้นใด ซึ่ง
 ขณะนั้นข้าพเจ้าก็ยังไม่ทราบว่าจะเป็นอย่าง
 ไร และข้าพเจ้าคิดว่าสมาชิกทุก
 ท่านก็คงเห็นพ้องด้วยกับข้าพเจ้าว่าแต่ละ

คนก็ยังไม่ทราบว่าร่างจะเป็นอย่างไร
 เพราะฉะนั้นเมื่อเราไม่ทราบแม้แต่โครง
 สร้างของรัฐธรรมนูญว่าจะเป็นอย่างไร
 แล้วการที่จะควบคุมตัดสินว่าค่าปรารภจะเอา
 กันอย่างไรนั้น ก็เป็นการเร็วไปหน่อย
 แม้แต่ค่าปรารภจะเปรียบได้กับมา ตว
 ยรัฐธรรมนูญตั้งแต่มาตรา ๑ ลงมาตรา
 สิบท้ายจะเปรียบเหมือนรถก็ตาม ข้าพเจ้า
 ก็คิดว่าเราน่าปลงใจว่าเราคงทราบเสีย
 ก่อนว่ารถนั้นเป็นอย่างไร เราจะเป็นรถ
 กลย จะหนักกคน จะบรรทุกอะไรบ้าง
 เมื่อเสร็จแล้วเราก็ไปพามาซึ่งเหมาะก็รถ
 มาลากรถนั้น ถ้าเราจะบอกว่าจะต้อง
 เอามามาก่อนรถเราก็ไม่ทราบว่ามานั้นจะ
 ลากอะไร หนักมากตัวก็หนัก หนัก
 หนักก็หนัก ดังนั้นข้าพเจ้าจึงขอเสนอ
 ว่าให้รอการพิจารณาในเรื่องค่าปรารภ
 ไว้ก่อนจนกว่าเราจะได้ตกลงในหลักสาร
 สำคัญอื่น ๆ หมดแล้ว หรือหากทำได้
 เมื่อได้ร่างด้วยก็ได้ผ่านวาระสองแล้ว
 เรียบร้อยไปแล้ว แก่เสร็จแล้ว และถึง
 ยกัน มาเริ่มเขียนค่าปรารภตั้งทีเคยทำ
 กัน มาในสมัยหนึ่งแล้วก็ได้ประ โยชน์
 มาก ได้ค่าปรารภที่สมบูรณครบถ้วนทุก
 อย่าง ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงขอเสนอ
 ไว้ก่อน

หม่อมราชวงศ์กฤตภูมิ ปราโมช:
 กระผมยังไม่เห็นด้วยกับคณะกรรมการ
 จักรเย็บวาระในการที่จะเสนอเรื่องนเข้า
 มา เพราะเหตุว่าตามธรรมนูญการ
 ปลัดครอง ในปัจจุบันนี้ ตามระเบียบของ
 มติของสภาว่า รัฐธรรมนูญ คณะ
 กรรมการจัดการระเบียบวาระมีหน้าที่
 ระเบียบวาระเสนอสภาแล้วคือหมายความว่า
 ความเรื่องอะไรที่จะให้พิจารณาส่งเข้ามา
 ให้พิจารณา ถ้าเมื่อว่าเรื่องใดไม่สมควร
 จะพิจารณา คณะกรรมการจัดการระเบียบ
 วาระจะต้องเป็นผู้วินิจฉัยว่ายังไม่สมควร
 ที่จะเสนอเข้ามา การที่จะเสนอเรื่องเข้า
 มาให้สภาแล้วจะพิจารณาหรือยังนั้น
 กระผมเห็นว่าหน้าที่ของคณะกรรมการ
 จัดการระเบียบวาระเมื่อมีหน้าที่ที่จะ
 ระเบียบแล้วแล้วควรที่จะให้เสร็จสิ้น ไม่
 ควรที่จะกลับมาตามสภาใหม่ และถ้า
 หากว่าสภาพิจารณาไปยอมรับวาระนั้น
 พิจารณาเรื่องนั้นวาระเดียวหรือยัง จะลงมติ
 ในทางใดก็ได้ กระผมเห็นว่าจะเป็นการ
 สร้างประเพณีหรือการปฏิบัติซึ่งอาจจะทำให้
 เกิดความยุ่งยากในภายหลังได้ต่อไป
 เพราะฉะนั้นในต้นกระผมเห็นว่าควรจะ
 เป็นการเคร่งครัดเสียก่อนว่า การที่คณะ
 กรรมการจัดการเสนอเข้ามาเช่นนี้ไม่ชอบ ไม่

ควรที่จะรับพิจารณา แล้วขอให้สภา
 เรืองคำปรารภไปให้คณะกรรมการ
 ระเบียบวาระพิจารณาเสนอเข้ามาในวาระ
 เวลาอันควรต่อไป ไม่สมควรที่จะพิจารณา
 อะไรเลยในขณะนี้

พลโท วิชัย พงศ์อนันต์ :
 สำหรับในระเบียบวาระอันแรก ข้าพเจ้า
 จะอภิปรายทั้งในนามคณะกรรมการ
 ระเบียบวาระและทั้งในนามของสภา
 ข้าพเจ้าคิดว่าสำหรับเรื่องที่สภา
 รัฐธรรมนูญพิจารณานั้นเป็นเรื่องที่สภา
 จะต้องพิจารณามากมาย ไม่ใช่ที่เราจะ
 ไปด่วนตัดสินใจว่าสิ่งนั้นสิ่งนั้นถูกหรือผิด
 อะไรทำนองนั้น ในประเด็นแรก ข้าพเจ้า
 จะกล่าวถึง คณะกรรมการจัดการระเบียบ
 วาระเสียก่อนว่า ในการจัดการระเบียบ
 เข้ามาสู่ประชุมสภาแล้วได้พิจารณาด้วย
 เหตุผลหลักฐานต่างๆ ซึ่งใคร่ควรมีควร
 แต่ไหน ก็มาของเรื่องเช่นเรื่องคำปรารภ
 นั้น คณะกรรมการจัดการระเบียบวาระก็
 ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ ซึ่งเราจะต้องนำ
 มาสู่สภาเพื่อพิจารณา ไม่ใช่เห็นว่า
 ไม่ใช่เรื่องที่สำคัญหรือไร้สาระ การนำ
 มาสู่สภา ไม่ใช่ที่จะเป็นการบังคับว่า
 ต้องให้สภาวินิจฉัยแต่เฉพาะที่
 หนึ่ง มีปัญหาบางเรื่อง คณะกรรมการ

จัดระเบียบวาระ ไม่น่าใจ ก็คิดว่าขย
 เมื่อรเห็นดเหมือนกัน แต่อย่างคที่ว่าข
 ไม่เหมาะสม เพราะเรื่องรัฐธรรมนูญ
 เป็นเรื่องที่สำคัญมาก แต่อย่างไรก็ตาม
 ก็คิดว่าจะเสนอให้สภาพิจารณาอีกทีหนึ่ง
 เพราะฉะนั้นจึงเสนอเข้าสภา
 ข้าพเจ้าขอสรุปภายในฐานะที่เห็นสมควร
 ความจริงในเรื่องคำปรารภนั้น ถ้าหากว่า
 สมาชิกหรือท่านผู้ใดจะวิตกถึงหลายระ
 ศึกษาร่างร่างกัน โดยช่วยกันศึกษา
 พอจะมองเห็นทางที่เราควรจะพิจารณา
 กันในแง่ไหน ไม่ใช่ว่าจะพิจารณาใน
 ขณะ หรือจะรอเอาไว้ก่อน มีเหตุผล
 เหมือนกัน ข้าพเจ้าใคร่เสนอต่อสภา
 ในประการแรกควรจะทราบเสียก่อนว่าคำ
 ปรารภนั้น คืออะไร คำปรารภนั้นหมาย
 ใจว่าเป็นคำนำหรือบทนำในรัฐธรรมนูญ
 ก่อนที่จะลงมติหรือไม่ คิดก่อนที่จะ
 มาตรา ๑ นั้นซึ่งโดยธรรมดาตามข
 ร่างข้อแล้ว เราจะเห็นในรัฐธรรมนูญ
 ภาว ๒ พ.ศ. ๒๔๗๕ กติ ๒ พ.ศ.
 ๒๔๗๒ กติ มีแบบฉบับข้อยแล้ว จะเห็น
 ในชั้นต้นก็บอกว่า ชั้นต้นในคำปรารภว่า
 ศักดิ์ศรี พระพุทธศาสนาเป็นอัน
 ภาว ๒๕๐๐ อะไรพรรณาว่ากันไม่
 ทุนขอความนั้นได้กล่าวถึงความขึ้นมา

เจตนารมณ์ในการร่างรัฐธรรมนูญในการ
 ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย วันจฉายทรง
 พระราชทานเห็นพ้องมพระบรมราชโองการ
 เห็นอเกล้าเห็นอกระหม่อมให้ตรา
 รัฐธรรมนูญ ความจริงก็ไม่แปลกสำหรับ
 ยิ่งยากประการใดทั้งสิ้น ลงท้ายก็เป็นการ
 ประกาศพร้อมหมายให้ช่วยกันรักษา
 แล้วก็ตามการให้พรค่อพระราชบัญญัติ
 ถานองนั้น คือในประเด็นที่จะพิจารณา
 ขณะหรือจะรอไว้ก่อนซึ่งสภาจะพิจารณา
 ในอนั้น ตามที่คณะกรรมาธิการจะข
 ว่าจะได้เสนอขึ้นมา ความจริงเรื่องนี้ก็
 เป็นข้อยกของระเบียบวาระ โดยเฉพาะว่า
 เราควรจะพิจารณาในแง่ระเบียบวาระคือ
 ว่าเราจะคงไว้หรือจะตัดออก ก็เป็นเรื่องที่
 ทางคณะกรรมาธิการเสนอมา สภา
 น่าจะตัดสินใจว่าจะคงไว้หรือตัดออก ใน
 ระเบียบวาระของสภาที่เสนอมาสภา จะ
 เป็นข้อบังคับหรือข้อของข้อยื่น เมื่อ
 ระเบียบวาระเข้าสภาแล้ว สมาชิกก็
 เสนอญัตติการเปลี่ยนแปลงแก้ไขระเบียบ
 วาระได้ เคยทำมาแล้ว ถ้าหากสภา
 ลงมติว่าจะพิจารณา เราพิจารณา
 ในเรื่องคำปรารภต่อไป ชั้นจริงในเรื่อง
 คำปรารภ เราจะพิจารณาโดยด่วนหรือ
 พิจารณาไว้ก่อน ในความคิดเห็นส่วนตัว

ข้าพเจ้านั้นเห็นว่า กระทำไต่ทงสน ได้
 จะพิจารณาเห็นว่าทำไต่ เพราะว่ามีคำสั่ง
 ลงมาในหลักการที่สภาฯ ระเบียบวาระ
 แยกย่อยแล้ว นอกจากจะมอบหมายให้คณะ
 กรรมการร่างแก้ไขพิจารณาว่า เสร็จ
 แล้วก็นำมาสู่สภาพร้อมกันตอนสุดท้าย
 เป็นการร่างใหญ่ เพราะต้องเข้ามามี
 หลักการ ต้องมีการแปรญัตติ เสร็จแล้ว
 รัฐธรรมนูญเสร็จทั้งชุดก็ต้องมีการปรับ
 ปรุงแก้ไข สภาพิจารณาหลายชั้นเหลือ
 เกิน ทำไต่ทงสน นั้นเห็นความเห็นส่วน
 หนึ่งของข้าพเจ้า สำหรับปัญหาที่พิจารณา
 วนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าถึงแม้ว่าสภาจะ
 วิจารณ์หรือไต่ทงสน ก็หรือจะพิจารณา
 ในขณะนี้ ในทางส่วนตัวข้าพเจ้าไม่ขัด
 ของ ไต่ทงสน เสนอข้อสภาเพื่อพิจารณา

หม่อมราชวงศ์ศกฤทธิ ปราโมช:
 ปัญหาที่คณะมนตรีฯ มาแก้ไขกันไม่เกี่ยวกับ
 เรื่องที่สภาฯ จะพิจารณาในขณะนี้หรือ
 จะรอไว้ก่อน กระผมขอประทานกราบเรียน
 ตรง ๆ เลยกว่า กระผมมีความเห็นว่าเรง
 นี้ไม่เป็นระเบียบวาระ ไม่ควรที่จะเข้าใน
 ระเบียบวาระ เพราะเหตุว่ากรรมการ
 จัดระเบียบวาระควรจะต้องสนใจว่า ควร
 พิจารณาหรือไม่พิจารณาในขณะนี้ มี
 สติเพิ่มเติมที่ท จะ ส่ง เข้ามา ใน สภาฯ

กรรมการควรจะต้องตกลงกันให้ชัดจากล
 มติว่าจะเสนอหรือยัง ไม่ใช่ส่งมาให้
 เข้ามามากมาย ๓๓๖๖ เป็นแถวเขางานมาให้
 สภาทำไต่เสียเวลาลำบากแล้ว ๆ แล้วถ้า
 หากว่ากรรมการจัดระเบียบวาระมี
 ปัญหาสงสัยตกลงกันไม่ไต่จริง ๆ บุคคลที่
 กรรมการควรจะไปติดต่อตามความเห็น
 เพื่อการชี้ขาดว่าจะยื่นอย่างไรไม่ใ้
 สภาฯ บุคคลนั้นคือท่านประธานสภาฯ
 เอง น่าจะตกลงกันภายใน แล้วถ้าหนด
 ลงไปว่า จะเสนอระเบียบวาระมาเมื่อไร
 เพราะฉะนั้นกระผมขอเสนอว่า เรงนี้
 ไม่ควรที่จะอยู่ในระเบียบวาระ ไม่เป็น
 ระเบียบวาระ ขอบใจยกเรื่องต่อไปชั้น
 พิจารณา

ประธานสภาฯ รัฐธรรมนูญ:
 ตามมติของคณะ ๑๘๘ นั้นไต่เรื่องไว้ว่า
 สมาชิกไม่ชอบกล่าวถึงคนมีสติปัญญา
 ร่วมกันขอแก้ไขเพิ่มเติมหลักการสำคัญ
 อันควรพิจารณาในการร่างรัฐธรรมนูญ
 ซึ่งคณะกรรมาธิการระเบียบวาระเห็นเป็น
 หัวข้อระเบียบวาระ ญัตติดังกล่าวนี้ไม่
 ต้องมีผลของ เพราะฉะนั้นเมื่อกรรมา
 ธิการระเบียบวาระได้เสนอระเบียบวาระเข้า
 มาในสภาแล้วลงก ักเสนอในขณะนี้
 ไม่ได้ ถ้าเสนอต้องเสนอเป็นหนังสือ

ก่อน มีมติที่จะยกเลิกข้อใช้
 นายพลตำรวจโท บรรลือ
 เรื่องตระกูล: โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใน
 หลักการเราได้พิจารณากันไปว่า เราควร
 จะใช้หลักการเขียน คำปรารภไว้หรือว่าจะ
 ให้ภาแนนการต่อไปเนน อันนี้กระผมใคร่
 จะขอเรียนเรื่องหลักการที่เราจะรอคำ
 ปรารภไว้ก่อน หากดูจะให้ภาแนนการ
 ต่อไปเนน ด้วยข้อบัญญัติซึ่งท่านสมาชิก
 ผู้เคยรักใคร่กันมาแล้ว ก็ปรากฏว่า
 เราอาจจะเหลือ ๓๐ หลักด้วยกัน หลักที่
 ๑ ก็คือว่า หลักการของการร่างกฎหมาย
 กติ หรือว่าหลักเกี่ยวกับกาแต่งตั้งข้าราชการ
 ใดๆก็ตามที่เราได้มีหลักการวางไว้
 หรือไม่ว่าเราควรจะใส่เขียนคำปรารภไว้
 ก่อน แล้วจึงจะมาเขียนรายละเอียดใน
 ตอนหลัง ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง
 เกี่ยวกับหลักปฏิบัติ ในเรื่องหลักปฏิบัติ
 นั้นเราจะต้องเป็นการสอดคล้องกับหลักการ
 เสียทีโดยหากมีมติ ผมเอง ได้เคยเขียน
 หลักตำรวจตำรวจให้โดยกรมตำรวจไว้หลาย
 เรื่องด้วยกัน แล้วคำปรารภจะเขียนก่อน
 หรือเขียน หลังนั้นกระผมเห็นว่าเป็นทาง
 หลักผมก็ยังไม่พบหลักที่เราได้มีหลักการ
 ไว้ประการใดว่า คำปรารภนั้นควรจะ
 เขียนก่อนแล้วจึงจะมาเขียนรายละเอียด

กันนั้นจึงจะสมบูรณ์ แต่ถ้าหากว่าเกิดมา
 เขียนรายละเอียดเสียก่อน แล้วมาเขียน
 คำปรารภอันนั้นอาจจะไม่สมบูรณ์ หรือ
 ละเอียดตาม เราจะไม่พบหลัก เมื่อเป็นเช่น
 นี้แล้วในทางปฏิบัติเราเคยปฏิบัติกันว่า
 เราเขียนรายละเอียดเขียนหมดแล้ว ตก
 จากนั้นเราจึงได้มาเขียนคำปรารภ แต่ว่า
 อย่างไรก็ตามข้อที่แถลงกันก็อาจจะมีการ
 ที่ไหนเขาข้อเสนอกัน เขามาสู่การร่าง
 รัฐธรรมนูญคราวนั้น เราได้มีหลักการ
 ๓๐ ข้อซึ่งเห็นหลักสำคัญ ๆ ที่จะให้ท่าน
 สมาชิกทั้งหลายได้พิจารณาบ้าง ถ้าหาก
 ว่าคณะกรรมการผู้ที่จะเขียนรัฐธรรมนูญ
 หลักฐานสำคัญ ๆ นำเข้ามาสู่สถานที่
 พิจารณาว่าได้มีหลักการอันเป็นข้อสำคัญ
 ในทางปฏิบัติในทุกๆประเทศ ในการร่าง
 รัฐธรรมนูญนั้น ประเทศนั้นประเทศนั้นเขา
 ได้มีหลักว่าเขาสมควรเขียนคำปรารภไว้
 ก่อน แล้วคอกจากนั้นเขาจึงได้เขียนราย
 ละเอียด ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วก็น่าจะ
 ให้ความสำคัญกับกันในสถานที่ว่าควรจะ
 รอไว้หรือว่าควรจะดำเนินการได้ทีเดียว
 แม้แต่ว่า หลักซึ่งเรา ได้เคยเขียน
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรมาหลาย
 ครั้งหลายหนแล้วก็ตาม กระผมก็ไม่
 ทราบบ้างอันนี้ เราได้มีหลักการกันมา

ประการใดที่เราได้เขียนคำปรารภกันมา
 ก่อนนั้นเราได้อาศัยอะไรเป็นหลัก หรือว่า
 เขียนรายละเอียดเสียก่อนแล้วจึงมาเขียน
 คำปรารภ นอกจากจะเข้าใจกันเองซึ่งว่า
 ถ้าหากว่าเขียนคำปรารภก่อนแล้วกราก
 ละเลยก็ตามมาที่หลังก็อาจจะโต้ตอบรับ
 ขอบรับ แต่ถ้าหากว่ามาเขียนรายละเอียด
 เสียก่อนแล้วมาเขียนคำปรารภที่หลังก็
 อาจไม่ยอมรับ สถานะของเสียเวลา
 เสียกัน ไปเสียกันมากคงจะนานมาก
 เพราะฉะนั้นการกระทำที่ระมัดระวัง
 ประเด็นนี้ไม่ได้เสนอหลักตามที่ได้บัญญัติ
 ไว้ในข้อ ๘๕ ว่า คณะกรรมาธิการ
 ระเบียบวาระ มีหน้าที่ศึกษาและรวบรวม
 หลักสารสำคัญอันควรพิจารณาในการร่าง
 รัฐธรรมนูญและเสนอเป็นข้อระเบียบวาระ
 คือประธานสภาเป็นคราว ๆ เพราะฉะนั้น
 ถ้าเพื่อประโยชน์แห่งการที่จะให้ข้อไว้
 หรือจะกำหนดการต่อไปนั้น กระผมเห็น
 ว่าสภาควรจะได้มีหลักการอย่างใดอย่าง
 หนึ่งอันเห็นสารสำคัญตามที่บัญญัติไว้ใน
 ข้อนี้ด้วย

นายวิทย์ ศวะศรียานนท์ : ใน
 เรื่องจะมีคำปรารภหรือไม่ กระผมขอ
 พิจารณา ประเด็นแรกก็มติเป็น ๒ ฝ่าย
 ความความนิยมในเรื่องนี้ คติมติทาง

ฝ่ายอังกฤษและเครือจักรภพถือว่าเรา
 คำปรารภ ไม่ใช่เป็นเนื้อหาสำคัญของรัฐ
 ธรรมนูญ เขาให้เหตุผลเช่นนี้เพราะว่า
 คำปรารภนั้นประกอบด้วยข้อความ
 ยาวตกเป็นหลักการใหญ่ ๆ อย่างที่เห็น
 การลำดับความว่าได้คือสัมมาอย่างไร พอ
 ขยี้สำรวจคืบข้างไว้จึงได้มาร่างรัฐธรรมนูญ
 นั้นขึ้น รวมความก็คือว่าคำปรารภนั้นอาจ
 เกิดได้มา ไม่ใช่เป็นด้วยกฎหมายที่มาใช้
 บังคับต่อไป เป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญ
 ฉบับจริงแท้ แต่ถ้าไม่ใช่มีผลบังคับเป็น
 กฎหมาย แม้เป็นคดีทางอรรถและทาง
 เครือจักรภพ ทนมีอคติทางคดีของ
 รัฐธรรมนูญเป็น ส่วนมากอาจจะกล่าวได้
 ว่าเป็นส่วนมาก นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญ
 ของสหรัฐอเมริกาเป็นต้นมาซึ่งรวมทั้ง
 รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่ ๔
 คติสาธารณรัฐใหม่ และรวมทั้ง
 รัฐธรรมนูญของประเทศอื่น ๆ อีกหลาย
 ประเทศ เช่น รัฐธรรมนูญของสวิสเซอร์
 แลนด์ ไอร์แลนด์ เหลกาน กัดวันแคม
 ขนคนด้วยคำปรารภทงนั้น งานของรัฐ
 ธรรมนูญของไซเวียตซึ่งไม่มีคำปรารภ
 แต่เขาอาจอ้างเหตุผลได้ว่า เพราะว่า
 เขาได้ประกาศลทธิหรือปณิธานไว้ในที่

ในทางการเมือง ในทางเศรษฐกิจ และ
 ในทางสังคมของยุคปัจจุบันมาร่วมไว้ด้วยกัน
 ทำให้คำปรารภของคณาจารย์และนักวิชาการ
 ของเขตเปลี่ยนแปลงไป เช่นคนว่ากำหนด
 สิทธิปลงชนไว้ในคำปรารภเช่นปลงชนทั้ง
 ในทัศนะเสรีภาพซึ่งเป็นหลักการของประ
 ชาติไทยในทางการเมือง หรือประชา
 ธิปไตยเท่าแก่ทศวรรษ เสรีภาพในการ
 พุก การเขียนต่าง ๆ นอกจากนั้นก็
 ในทางสมภาพ คือเกี่ยวกับหลักการ
 ธิปไตยในทางสังคม ในทางเศรษฐกิจ
 เกี่ยวกับปากเกี่ยวกับของ ทักนคือยุคอะไร
 เหล่านี้มักจะเข้ามาตราไว้เหมือนกัน นอกจาก
 ากนั้น โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญใหม่ ๆ มัก
 จะแทรกแนวนโยบายแห่งรัฐไว้ด้วย เป็น
 สเทท โพลีซี (state policy) ไว้ด้วยว่า
 รัฐบาลหรือชาติของเราจะมีแนวนโยบาย
 ใหญ่ ๆ อย่างไร ในทางสังคม ในทาง
 เศรษฐกิจ ในทางการเมือง ข้างหลังก็จะ
 แล่นนโยบายต่างประเทศหลัก ๆ แทรกไว้
 ด้วย นี่แหละเป็นหลักทั่ว ๆ ไปของคำ
 ปรารภ โดยหลักทางวิชาการจะกล่าว
 อย่างสรุปที่สุด ส่วนคำปรารภของรัฐ
 ธรรมนูญไทยเราเท่าที่ค้นได้พิจารณา
 แล้วเท่าที่พบโดยสรุปเราจะเห็นว่าเรา
 ได้กล่าวโดยประวัติที่รัฐธรรมนูญโดย

ยอ ๆ ว่าในหลวงทรงประทานอย่างนั้น
 อย่างนั้น และนอกจากนั้นโดยสาเหตุของ
 ธรรมพระชนนามาสรปสน) เป็นต้นว่ารัฐ
 ธรรมนูญชั่วคราวฉบับแรกเปลี่ยนแปลง
 การปกครอง ๒๔๗๕ สาเหตุก็เพง
 ยอ ๆ คณะราษฎรขอให้พระมหากษัตริย์ให้
 พระราชทานให้ เหตุผลก็เพงกันเมืองจะ
 ได้เจริญขึ้นเท่านั้นเอง นเช่นคำปรารภ
 สำหรับรัฐธรรมนูญฉบับแรกของเรา รัฐ
 ธรรมนูญถาวรในปี ๒๔๗๕ ก็มีสาเหตุ
 คล้าย ๆ กัน เพราะว่าไคร่างในทีเดียว
 กัน แต่ว่าได้มีสิ่งเหตุผลแตกต่างกันไป
 หน่อยหนึ่ง คือให้สละสลวยขึ้นอีกหน่อย
 เพื่อให้สยามราชอาณาจักได้มีการปก
 ครองตามวิสัยอารยะประเทศในสมัยปัจ
 ัน นเช่นคำปรารภเป็นสารของคำปรารภ
 ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒ ส่วนรัฐ
 ธรรมนูญในฉบับที่ ๑ มาซึ่งกันว่าสำคัญเหมือน
 กัน คือรัฐธรรมนูญ ๒๔๘๘ ในสาเหตุ
 ที่มาที่บอกว่าต้องขทเฉพาะกาล เหตุผล
 ก็บอกว่าเพื่อให้เหมาะ สมกับสถานการณ์
 านเมืองและ เพื่อให้การปกครองระบอบ
 ประชาธิปไตยเป็นผลสัมบูรณ์ยิ่งขึ้น นก็
 เป็นคำปรารภของรัฐธรรมนูญ ๒๔๘๘
 รัฐธรรมนูญ ๒๔๘๐ ฉบับชั่วคราว
 เป็นรัฐธรรมนูญภายหลัง จากมีการรัฐ

หมายความว่าพยายามยึดถือหยากโย
หรือของเก่าตามเดิมเราอาจจะกำหนด
เพียงประทัดสั้น ๆ แลมหัตผลสั้น ๆ ถ้า
อย่างไรก็ตามเห็นว่าการจะเขียนชณะหรือ
เขียนลายหลังรู้สึกความสำคัญไม่
มากนัก แต่ถ้าเราเห็นว่าการร่างรัฐธรรมนูญ
ควรจะเห็นการร่างรัฐธรรมนูญแยก
บัญญัติว่าหมายความว่าโดยพยายาม
พิจารณาอย่างทุกแง่ทุกมุมไม่พยายามเอา
สิ่งเก่า ๆ หรือสิ่งหยากโยไม่จำเป็นเอา
พิจารณาให้มารวมกันไป แล้วควรจะ
พิจารณาตามความเหมาะสมของเรา
คือความต้องการและความเหมาะสมของเรา
คือปัญหาในทางสังคม ก็ปัญหาในทาง
การเมือง ปัญหาในทางเศรษฐกิจ เช่น
ประเทศเราเห็นประเทศที่คอยความเจริญ
เราก็ควรจะพิจารณาในแง่ว่าประเทศ
เราซึ่งชาวเสถียรภาพในทางเศรษฐกิจ
เพราะฉะนั้นเรื่องนี้เป็นสำคัญเราควรจะ
คิดว่าหรือไม่ในรัฐธรรมนูญฉบับ ถ้า
เช่นนั้นแล้วควรจะเห็นว่าเป็นเรื่องท
สำคัญซึ่งระพาคงต้องพิจารณา เพราะ
ฉะนั้นสำหรับในกรณีเช่นนั้นแล้วการ
การจะต้องร่างมาจากหลังท่านเองเคยกับ
คือว่าเราจะต้องร่างรัฐธรรมนูญให้เสร็จ
เรียบร้อยว่าเราจะทำอะไรอย่างไร

เปรียบเทียบกับเหมือนเรา ถ้าจะปลูกอาคาร
เราต้องกำหนดไว้ในใจว่าจะปลูกบ้าน
หรือจะปลูกโรงเรียน หรือจะปลูกโรงพยา
บาล แล้วจึงมาเรียกขายภาพหลังกคงทำ
ให้เหมือนท่านเองเขียนหนังสือ เขียนให้
เรียบร้อยแล้ววางค่านำคงจะทำได้

พันเอก สุข เปรมาวิน : สำหรับ
เรื่องคำปรารภของรัฐธรรมนูญ เป็น
เรื่องสำคัญสำหรับรัฐธรรมนูญแห่งประ
เทศไทยเรามีมาช้านานแล้ว ทดสอบก็มี
คำปรารภน้อยและคำปรารภ จะว่า ไม่ใช่
เป็นเรื่องที่มีบทบังคับก็ไม่ค่อยจะถูกนัก
เพราะเหตุนี้ถ้าหากเราได้ศึกษา รัฐธรรมนูญ
ของต่างประเทศโดยละเอียด จะได้
พบหลายประเทศถือว่าคำปรารภบัญญัติ
รวมลงบทบังคับไว้ด้วย ข้าพเจ้าขอยก
ตัวอย่างเช่นว่าอำนาจอธิบายโดยมาจากใคร
มาจากที่ไหน ในบางประเทศเราจะพบ
ชัดเจนทีเดียวอยู่ในคำปรารภ ไม่ใช่ค่อย
ในคำบังคับในรัฐธรรมนูญเหมือนอย่างก
ประเทศไทยเราเคยระบับมาแล้วอยู่ในคำ
ปรารภชัดเจน แต่ในคำบังคับไม่มี ฉะนั้น
จะว่าคำปรารภไม่สำคัญอย่างไร แล้ว
เราจะอ้างว่าในบางประเทศไม่มีคำปรารภ
ทางประเทศนั้น อาจจะเป็นประเทศที่ไม่มี
รัฐธรรมนูญเกินด้วยลักษณะเหมือนกัน

ในประเทศอื่น ๆ ในที่จึ่งนับเป็นประเทศ
เก่าแก่โบราณ เช่น ความเมตตา การ
ดี (Magnanimity) ออกมาจากหนังสือ
ในบันทึกคำปราศรัยเหมือนกัน และแนวคิด
ของร่างรัฐธรรมนูญซึ่งเขียนโดยแม่
หมายดังเมืองแม่อย่างของประเทศที่มีตาม
สมมติหรือกล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียง
เมืองแมนนี่ในรัฐธรรมนูญที่เขียนโดย
ลักษณะอักษรโดยตรงที่เกี่ยว คลางนั้นแล้ว
ประเทศที่เขียนอยู่ในเศรษฐกิจพอเพียง
ข้อความอย่างนั้น โดยอย่างไรในเมื่อเมือง
แม่ไม่เป็นอย่างนั้น แม่แต่กระนั้นถ้าปรากฏ
ว่ามีความคล้ายกัน ปรากฏชัดชัดในข้อ
กันว่าเป็นรัฐธรรมนูญเหมือนกันของบาง
ประเทศในเวลานั้น เพราะฉะนั้นคำปราศรัย
นั้นเป็นเรื่องสำคัญแล้ว ก็ควรที่จะได้อธิ
บายพิจารณาจากหลักฐานว่าควรเขียนใ
ก่อนหรือจะควาไว้เขียนภายหลัง เมื่อเร
ได้ทำรัฐธรรมนูญเป็นหลักการใหญ่ ๆ แล้ว
แล้วแล้วบรรพชาไว้ทีหลังจะสะดวกกว่า
อันนี้ข้าพเจ้าขอชี้ว่าท่านกล่าวแรกแล้ว ว่า
เราได้คิดไว้เขียนในภายหลังแล้วจึง
จึงถามว่า

นายบุญชนะ อติภากร : ประ
เด็นใหญ่ของระเบียบวิธีระเบียบของร่าง

พิจารณาเรื่องคำปราศรัยในขณะหรือว่า
จะรอไว้ก่อน นับเป็นประเด็นใหญ่ของร่าง
สมมติว่าการพิจารณาเรื่องก็ทำตามตามข้อ
ความหรือประเด็นหลายประเด็นติดต่อ
เกี่ยวเนื่องกัน เราควรพิจารณาก่อน
หลัง ตามลำดับความเหมาะสมเท่าที่ควร
ระเบียบ สมมติว่าในเรื่องร่างรัฐธรรมนูญ
นี้ คำปราศรัยเป็นเรื่องแรกหรือเขียนประ
เด็นแรก หรือเขียนประเด็นใหญ่ ซึ่งเรา
ของพิจารณาจึงควรระมัดระวัง เมื่อบอกกัน
เราไม่ควรพิจารณาก่อน ไม่ใช่พิจารณา
ภายหลัง ทนการพิจารณาอันนั้นพหุหมาย
ความว่า เราจะเริ่มเขียนตั้งแต่ต้นก็
ทำได้ แต่เราควรพิจารณาเสียก่อน
เพราะตามลำดับซึ่งกล่าวไว้ระเบียบ
ว่าเรากล่าวถึงความสำคัญตามความเหมาะสม
สมควรจะเขียนเห็นว่า ต่อจากคำปราศรัย
ก็พูดถึงเรื่องรูปของรัฐ แล้วก็ต่อไปก็
ถึงเรื่องคำวาทรัฐธรรมนูญว่าควรจะใช้คำ
เดิมหรือไม่ แล้วก็พูดถึงรูปของรัฐพูด
ถึงชื่อประเทศ ระเบียบการปกครองแล้ว
ข้อ ๆ ไล่ ซึ่งเน้นลำดับความสำคัญ
ความความเหมาะสมสมควรจะเป็น และคำ
ปราศรัยควรระมัดระวัง ก็เป็นเหตุที่
อยู่แล้ว ว่า คำปราศรัยนั้นเขียนหลัง

นี้หรือฐานหรือเจตจำนงหรือเหตุผลที่เรา
 ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนั้น ขึ้นเราหรือ
 แล้วว่าเราจะมีความประสงค์อย่างไร เรา
 มีเจตนาอย่างไร ถ้าไม่เราซึ่งร่างรัฐ
 ธรรมนูญใหม่ เราอาจจะเริ่มศกปราย
 หรือพิจารณาแก้ไขแต่เพียงคน ส่วนที่เรา
 เราจะเริ่มเขียนหรือไม่อย่างไรนั้น สม
 คติว่าอันนี้คือปัญหาหนึ่ง เพราะว่าการ
 อกปรายในที่ประชุมหรือการพิจารณาใน
 ที่ประชุมนี้จะกระทบจิตใจเป็นสำคัญอัน
 อิกหนึ่ง เมื่อตกลงกันอย่างไร การร่างก
 อกจะทำในภายหลัง แล้วก็จะต้องมี
 การปรายปรายแก้ไขกันอยู่เรื่อย ๆ ไม่ใช่ว่า
 เขียนทีเดียวแล้วเสร็จ ย่อมเป็นเหตุเข
 ใจกันอยู่ทั่วไปว่าคำปรารภนั้น นอกจาก
 จะแสดงประวัติศาสตร์ในทางอาร เมือง
 เศรษฐกิจและสังคม แต่ที่เจตจำนง
 หรือเจตนาของสภาร่างรัฐธรรมนูญแล้ว
 ย่อมเห็นประโยชน์ ในการที่จะใช้เขียน
 เครื่องมือในการทำความเข้าใจในกฎหมายรัฐ
 ธรรมนูญนั้นและในกฎหมายอื่น(ทั่วไป)ไป
 เพราะฉะนั้นผมจึงเห็นจำเป็นที่จะรวม
 พิจารณาเสียก่อนว่า วงเขตของคำปรารภ
 นั้นจะมีอย่างไรบ้าง เราจะแสดงประวัติ
 ศาสตร์ เจตนา เจตนาหรือเจตนา
 ของสภาร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้หรือไม่

ส่วนข้อความรายละเอียดปลีกย่อยอย่าง
 อก ตามที่ท่านสมาชิกผู้เกิดคนก่อน
 ได้กล่าวเกี่ยวกับในหลวงว่า ท่านจะเสด็จ
 วนนนวนหรืออย่างไรนั้น ย่อมเป็นเรื่อง
 ปลุกยทก อาจจะเพิ่มเติมข้อความนั้นใน
 คำปรารภได้ในภายหลัง ในชั้นการ
 พิจารณาถ้าท่านเห็นชอบด้วย ผมใคร่
 ขอเสนอว่า ควรจะพิจารณาถึงขอบเขต
 ของคำปรารภเสียก่อนว่า จะเขียนไว้
 อย่างไรบ้าง

หม่อมราชวงศ์ศกฤทธ ปาวาโมชะ
 กระผมคิดว่าท่านสมาชิกสนใจที่จะ
 อกปรายในเรื่องนี้มากเกี่ยวกับคำปรารภ
 ว่าควรจะมีลักษณะอย่างไร หรือทำอย่างไร
 อกนั้นก็เป็นความปรารถนาอันซอก แต่
 ว่าในขณะที่ประเด็นนี้ผมเห็นว่าเราจะพิจารณา
 หรือยัง หรือจะรอไว้ก่อนเท่านั้นเอง ถ้า
 หากว่าไม่มีการรอกปราย แล้วเรื่องนั้นก็
 อกไม่สิ้นสุด ก็คงจะพุดกันไป สิ่ง
 ที่ท่านสมาชิกทั้งหลายต้องการจะอกปราย
 นั้น ความจริงเป็นเรื่องที่ควรจะไปพุด
 เมื่อสภาน ไตตั้งมติว่าให้มีการพิจารณา
 แล้ว ถ้าหากว่าสภานลงมติว่าให้รอไว้
 ก่อน รอไว้พุดกันในโอกาสหน้า เพราะ
 อกนั้นในขณะ กระผมขอเสนอให้ลงมติ
 ในเรื่องนี้เสียให้เด็ดขาดคือว่าเราจะพิจารณา

ข้อไปหรือหรือไว้ก่อน หรือเสนอไม่ได้
อีก

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :
เสนอให้ลงมติไม่ได้เมื่ออภิปรายแล้ว

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช :
ขอประธานไทย เพราะฉะนั้นขอเสนอ
ว่าจะทำอย่างไรก็ทำเถอะครับ แต่ให้รวบ
รัดหน่อย

นายทวี แร่งขำ : คดีในปัญหา
พิจารณาในต้นกอธิการราชการพิจารณา
หรือพิจารณาพิจารณาในขณะนั้น แต่ไทยที่คำ
ปรารภนั้น นนมีแผนและหลักการใน
รัฐธรรมนูญของนานาประเทศหลายอย่าง
หลายประการด้วยกัน ซึ่งตามแบบ
รัฐธรรมนูญออกเป็นสองประเภทว่ามี
และไม่มีความ กัมทงมและไม่มีจำนวน
พอ ๆ กัน แต่ส่วนประเภทที่ไม่แน่นอน ไทย
มากเป็นประเทศที่เก่าแก่มีการปกครอง
อย่างมั่นคงเรียบร้อยมาแล้ว ส่วนประเทศ
ที่ใหม่โดยมากของประเทศอย่างที่ว่ากันว่าท้อ
ความเจริญ หรือประเทศที่โตเขกราช
ใหม่ ๆ นั้น ในบรรดาคำปรารภที่ปรากฏ
ในรัฐธรรมนูญของแต่ละประเทศนั้น ก
ย่อมจะเป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์
ในการที่จะปกครองประเทศหรือรัฐธรรมนูญ
นั้น ๆ และในรายละเอียดที่แน่นอน

ในคำปรารภมากมายหลายประการที่จะ
พึงพูดไว้ในคำปรารภ เช่นกรณีของ
ประธานยกตัวอย่างให้ฟังในประการที่ ๑
แสดงในการจัดตั้งรัฐที่เขกราชและม
ลธิปไตย ประการที่ ๒ เพื่อบริการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย ประการที่ ๓ เพื่
ให้ประกันแก่สิทธิเสรีภาพของปวงชน
ประการที่ ๔ มีกล่าวถึงสถาบันทาง
รัฐธรรมนูญ ในประการที่ ๕ มีกล่าวถึง
เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคมหรือ
ความเสมอภาคในสังคมและเศรษฐกิจ
ประการที่ ๖ มีเกี่ยวกับศาสนาประจำชาติ
ประการที่ ๗ มีกล่าวถึงชาติและตรา
แผ่นดิน ประการที่ ๘ มีกล่าวถึงดินแดน
ของรัฐและมิอย่างอื่น ๆ อีก ไทยเหตุ
ประการนั้นนั้น ถ้าเราพิจารณาเรื่อง
คำปรารภในปัจจุบัน ขอเขทการพิจารณา
ก็ยอมรับกว้างขวางแจ้งกล่าวเสริมหนึ่ง
ว่าเราพิจารณาเรื่องหลักการในรัฐธรรมนูญ
ไว้ในเรื่องแรก ซึ่งในรายละเอียดที่แน่นอน
ตัวอย่างนั้น ก่อมระต้องมปรากฏสาร
บัญญัติในรัฐธรรมนูญ และจะต้องตกลง
กันว่าจะเอาอย่างไร เพราะฉะนั้นถ้าหากว่า
เราพิจารณาคำปรารภ ในบรรดาที่ก้องใช้
เวลาพิจารณาคิดและข่างสังข่างอย่างนั้น
ก็ย่อมจะต้องไปพิจารณาในเรื่องดังกล่าวที่

กล่าวในสารบัญญัติในรัฐธรรมนูญนั้น เพราะฉะนั้นเหตุผลของคณะกรรมการทูลเกล้าฯ ขอในทันทีโดยเหตุนี้ว่า ค่าปรารภนั้น ในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เราจะต้องพูดถึงในเรื่องค่าปรารภใหม่หลักการและมติของคณะรัฐมนตรีในการที่เราได้พูดถึงใหม่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นมา กระนั้นในความเห็นส่วนตัวของกระผมแล้ว โดยที่ขอบเขตของค่าปรารภนั้นกว้างขวางมากจะหายไปโดยการกระทำของคณะกรรมการพิจารณาหลักการที่จะปรากฏในคำปรารภไว้คือท้ายจากที่เราได้พิจารณาหลักการต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญเสร็จเรียบร้อยแล้ว

พลโท อัมพร อินตกานนท์ :
 ในประเด็นข้อแรกของญัตตินี้ ค่าปรารภนั้น ควรพิจารณาในขณะหรือจะรอไว้ก่อน ท่านสมาชิกก็ได้อภิปรายกันมาแล้วหลายท่านแล้ว ผมฟังก็รู้สึกว้าวแล้ว เห็นพ้องต้องกันว่า ค่าปรารภนั้นต้องมีหรือควรมี โดยหลักการของรัฐธรรมนูญในประเทศไทยผมมาตั้งแต่ปี ๒๔๗๕ จนถึงปัจจุบันนี้ปรากฏว่าค่าปรารภหรือมีค่านานาทุกสมัย สันนิษฐานว่ามาตามแต่กรณีและความจำเป็น เพราะฉะนั้นถ้าพูดถึงปัญหาในเรขาคณิตของ

รัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทยแล้วก็ต้องจะต้องมีค่าปรารภแน่นอน โดยไม่ต้องสงสัยแล้วที่ท่านสมาชิกที่อภิปรายมาแล้วทุกท่านก็ล้วนแต่เห็นว่าจะต้องมีค่าปรารภแต่เนื้อหาของค่าปรารภหรือขอบเขตของค่าปรารภนั้นจะกว้างขวางเพียงไรหรือจะเอาแต่เพียงประเด็นหรือเพียงแต่หลักการที่จะกำหนดใหม่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่สักเท่าใดสักปานจะ ไท้มมติ ในภายหลัง แต่อย่างไรก็ตามเท่าที่เรากำลังถกกันมานี้ ก็ปรากฏว่ารัฐธรรมนูญของประเทศไทยก็หรือรัฐธรรมนูญในต่างประเทศก็ ค่าปรารภก็เข้าไปตามแบบธรรมเนียมของประเทคนั้น ๆ เช่นอย่างว่าในประเทศไทยเราไม่มีพิธี ในการออกกฎหมายหรือมติบัญญัติ วิธีการของเราเป็นอย่างไร เราก็ใช้วิธีการของเราเป็นเช่นนั้น ถ้าเราจะไปใช้วิธีการของประเทศไทยสภาฯ หรือรัฐสภาประเทศก็ไม่เข้ารูป การปกครองของประเทศไทย หรือไม่เข้ากับจิตใจของประชาชนคนไทย เพราะฉะนั้นเนื้อหาของค่าปรารภจะต้องอาศัยหลักการของประเทศและหลักการของนิติบัญญัติของชาติไทย เราเป็นส่วนประกอบกัน ถ้าคุณด้วย ไม่ใช่ที่เราจะต้องไปพิจารณารัฐธรรมนูญทั่วโลกหรือทุก ๆ ประเทศ แล้วเราเอา

ความหมายของเขา อันนั้นก็ไม่มี ความ
 จำเป็น เราอาจจะเลือกสรรเฉพาะที่เหมาะสม
 สัมกับประเทศไทยหรือจิตใจของประชาชน
 คนไทยมากขึ้นจากเขตที่เขียนคำปรารภ
 ออกอย่างหนึ่งก็คือความจำเป็นที่จะต้องมี
 คำปรารภ นอกจากแยกแล้วคือความจำ
 เป็นอันนี้กระผมหมายความว่าเราจะเขียน
 อย่างกว้างหรือจะเขียนอย่างพิสดายความ
 จำเป็นที่เราจะมีรัฐธรรมนูญขึ้น ถ้าเรา
 เขียนอย่างกว้างก็หมายความว่าเราจะขอ
 คำปรารภนี้ไว้จนกว่าเราจะร่างรัฐธรรมนูญ
 เสร็จ ถ้ามีฉะฉานแล้วเราก็ไม่รู้ว่าสาร
 บัญญัตที่เรากำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น
 มีอะไรบ้าง อย่างที่เราเขียนคำปรารภไว้
 ล่วงหน้าแต่พอไปถึงตอนร่างรัฐธรรมนูญ
 สภามอบหมายกำหนดหัวข้ออย่างนั้นหรือ
 หลีกการรอฟังนซึ่งผิดไปจากคำปรารภที่
 เขียนไว้ในเรื่องนั้น เราก็จะต้องไปแก้ไข
 กันใหม่ ในการที่แก้ไขกันใหม่กระผม
 เชื่อว่าสมาชิกจะต้องอภิปรายกันใหม่
 และจะต้องเสียเวลานานมาก เพราะฉะนั้น
 การที่จะเขียนคำปรารภไว้ล่วงหน้าโดยมี
 ขอบเขตกว้างขวางก็ขอรับไม่ได้ หรือ
 ว่าทำไปแล้วก็แก้ไข สลัดสัดคำปรารภ
 เขียนล่วงหน้าก็ใช้ไม่ได้เลย หรือใช้ได้
 เช่นส่วนน้อยที่คัดค้านก็จากนั้นก็ยังมี

ประเด็นอีกหลายเรื่องที่ว่าในคำปรารภจะ
 ต้องทำอย่างไร โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญของเรา
 เราเท่าที่ทานเพื่อนสมาชิกไทยเสนอมาแล้ว
 ตั้งแต่สมัย ๒๔๗๕ จนถึงธรรมนูญการ
 ปกครองสมัยปัจจุบันก็มีหลายแบบ บาง
 ชาติก็กล่าวหาว่ารัฐธรรมนูญด้าวรกดคน
 ด้วย "ศักดินา" พระพุทธศาสนาเป็น
 สกตภาค "อะไรเหล่านี้ ซึ่งขัดความ
 สันติ" โดยหลีกการแล้วก็จะจะไม่จำเป็น
 แต่ว่าในรูปของนิติบัญญัติหรือในรูปของ
 รัฐธรรมนูญของเราที่นำมาแต่ที่มถอว่า
 เร่งเหล่านี้ อาจจะเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ ก็น่า
 จะมิใช่ นักการพิจารณาอีกว่า ถ้าเรา
 ปฏิวัติแบบของรัฐธรรมนูญแล้ว สิ่งเหล่านี้
 เราจะปฏิวัติไปหรือไม่ อันนี้เราจะ
 พิจารณา เพราะฉะนั้นพิจารณากันใน
 ขณะนี้ก็เกรงว่าคงจะไม่เรียบร้อยหรือจะ
 ต้องเสียเวลาชดยาวมาก กระผมคิดว่า
 ในเรื่องนี้สภาแก้ไขคงจะมีความจำเป็น
 ระเขยวาระขึ้น และกรวมมาซึ่งการที่
 ได้ทำงานกันอย่างหนักหนาเหมือนกัน
 กระผมทราบดีว่าการประชุมกันหลายครั้ง
 ก็อาจจะกำหนดระเบียบข้อที่ข้อที่
 ประชุมกันในอันนี้ก็ได้ ถ้าได้มีการประชุม
 ใดเคยกันมาเป็นเวลานาน กระผมจึง
 คิดว่าสภาคง ยากที่จะฟังความคิดเห็น

ของท่านกรรมาธิการได้กำหนดหัวข้อว่า คำปรารภจะรวมเข้าไว้ก่อนหรือจะพิจารณากันในขณะ ท่านมีทัศนคติและความคิดเห็นอย่างไรเพื่อให้สมาชิกในสภานจะได้ใช้ประกอบการพิจารณาว่า เราควรจะดำเนินการพิจารณาในขณะหรือรอไว้ในภายหลังตามประเด็นที่ท่านประธานได้ตั้งขึ้น

นายบุญชู นริสพิช : ตามที่คณะกรรมการได้จัดทำข้อระเบียบวาระว่า คำปรารภจะพิจารณาในขณะหรือรอไว้ก่อนนั้น กระผมยังมีความข้องใจอยู่มาก ว่าการจัดหัวข้อดังกล่าวจะเป็นการถูกต้องตามเจตนารมณ์ของชกทั้งคัยและธรรมนูญการปกครองหรือไม่ ตามหัวข้อดังกล่าวหากว่าสภานจะลงมติว่า จะพิจารณาในขณะหรือรอไว้ก่อน ข้อความดังกล่าวลงมติกันก่อนไปปรากฏในรัฐธรรมนูญจะมีผล ทันทีของคณะกรรมการการระบอบการระบอบวาระนั้น กระผมเข้าใจว่าจะต้องค้นคว้าหาข้อเท็จจริงมาตั้งข้อสงสัย หรือความนั้นจะไปปรากฏในรัฐธรรมนูญ ในเรื่องเกี่ยวกับคำปรารภนั้น ถ้าจะมีหัวข้อระเบียบวาระดังกล่าวจะเป็นว่า จะนำคำปรารภหรือไม่ คำปรารภทั้งหมดนั้น จะนำคำใดบ้าง ไม่ใช่ว่าจะให้สภานพิจารณาแล้วจะพิจารณาในขณะ

หรือเลื่อนไป ก็จะเห็นได้ว่า ถ้าหากว่ายอมใหม่จะเทียบวาระเช่นใดแล้ว ในเรื่องรูปของรัฐธรรมนูญของประเทศกติกณะกรรมาธิการจะมาเสนอว่า ข้อของประเทศจะพิจารณาในขณะหรือรอเลื่อนต่อไป ถ้ายอมลงแล้ว การพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะไม่มวนเสวยสิ้น เช่นนั้น แต่ตามข้อบังคับของสภานการจะเสนอข้อข้อแก้ไขเรื่องทศณะกรรมาธิการเสนอมา จะต้องสมาชิกถึงสมาชิกเสนอกระผมจึงเห็นว่า เรื่องนี้จะเห็นตัวอย่างข้อไปข้างหน้า ถ้าจะให้ไปแล้ว กระผมใคร่ขอให้คณะกรรมการรีบร้อนไปพิจารณาให้เรียบร้อยสักครั้งหนึ่งก่อน แต่ถ้าหากว่าคณะกรรมการไม่ยอมรับกระผมก็ขอเสนอให้เลื่อนการพิจารณาเรื่องนี้ไปคราวหน้า คราวต่อไป ไปตามข้อบังคับข้อใดให้เลื่อนการประชุมไป

ประธานสภารัฐธรรมนูญ : คณะประเด็น ในการพิจารณาในที่พิจารณาตามระเบียบวาระนั้น ถ้าหากว่าสมาชิกจะไม่พิจารณาตามระเบียบวาระดังกล่าวต้องปฏิบัติตามข้อ ๘๘ แห่งรัฐธรรมนูญ

นายบุญชู นริสพิช : ถ้าหากว่าคณะกรรมการการยคมรอถอนไว้พิจารณา

กักทำได้ ไม่ขอบังคับอะไรห้ามไว้ หรือถ้าไม่ขอมี กระผมก็สนับสนุนขอบังคับว่าขอให้เลือกคนการปรึกษาเรื่องต่อไป เพราะตามหลักบังคับทำได้

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :
คิดว่าความข้อ ๘๗ นั้น กรรมการการระบียบวาระจะถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมหรือจะระบียบวาระที่โตเสนอต่อประธานสภาตามข้อ ๘๕ ได้ แต่ถาวรถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมภายหลังที่ประธานสภาสั่งบรรจจะระบียบวาระจะกระทำโดยเมื่อไรขอความยินยอมของที่ประชุม

นายมนูญ บริสุทธิ์ : เมื่อคณะกรรมการไม่ถอน กระผมขอเสนอตามข้อบังคับข้อ ๓๓ (๕) ขอให้เลื่อนการปรึกษาเรื่องต่อไปก่อน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :
มีผลเสนอญัตติขอเสนอตามข้อ ๓๓ ในหมายเลข ๕ คือว่าขอให้เลื่อนการพิจารณา

หลวงประกอบนิติสาร : ญัตติเมื่อก่อนบ่ง ไม่มีผู้บริดคงสองคนตามข้อบังคับ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้านกวางจะเสนอให้ลงมติว่าควรเสนอหรือไม่ควรเสนอนั้นยังไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าขอถ

โอกาสพูดเสียในคราวนี้เลย ถ้าในขณะกรรมการการระบียบวาระไม่ได้นั่งประชุมกัน ถูกรู้สถานะ จะเสนอ การปรึกษาไปกรรมการการก็ต้องไปประชุมกัน แล้วการประชุมกันไปในนั้นถาวรมาจัดการจะถอน ก็ระกลายเป็นว่าสถานะถอนไปเพื่อให้อีกสภาที่สภาที่ข้างท่าน มีข้าพเจ้าจะมีเวลาไปเคารพคัดความคัดเห็นของสมาชิกแต่ละท่านนั้นก็ตาม เป็นกว่าให้อีกสภาไปรวมกัน ๑๑ คนเพื่อเสนอญัตติขอให้เลือกคณะกรรมการถาวรนั้น ข้าพเจ้าคิดว่ากรรมการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นข้อดีทางที่เพราะว่าถ้ามีสมาชิกเห็นวาระระบียบวาระที่ถาวรมาจัดการเสนอมานี้ไม่ควรบรรจเจ้ามา ไม่เป็นระบียบวาระถูกต้องแล้วอีกขอจะเสนอญัตติลงนามเป็นหนังสือตามข้อบังคับข้อ ๘๕ นั้น ขอเลือกกระบียบวาระที่ถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมที่ประชุมกัน เพื่อความเรียบร้อยประชุมกัน แล้วเราจะได้พิจารณาที่เดี๋ยวว่า การที่กรรมการเสนอญัตติขอหรือไม่ ไม่ใช่เพียงมานั่งคิดไต่เวลาแล้วอีกขอเสนอการประชุมไปเสนอญัตติ ถ้าเช่นนั้นแล้วก็เป็นตัวกลางที่ไม่เห็นกันนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าที่ควรพิจารณาน่า สมาชิกแต่ละท่านก็เหมือนจะ

ปลงใจแล้วว่า จะลงคะแนนว่าอย่างไร เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าไม่ควรให้ล่าช้าต่อไป

นายมนูญ บริสัทธ : ข้าพเจ้าขอเสนอที่จะเสนอญัตติ ให้เลื่อนการประกาศเวรจนออกไปท่านสมาชิกผู้ใดเห็นด้วยโปรดยกมือ

(มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อสมาชิกยกมือ ถูกต้องตามขัตติยนิยมแล้ว ข้าพเจ้าขอมติต่อที่ประชุมนี้ว่าสมควรจะให้เลื่อนการประกาศหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรจะเลื่อน โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๗๔ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่สมควรเลื่อน โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๘ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เพราะฉะนั้นจึงเห็นอนว่าเลื่อนการประกาศไป

ต่อไปถึงข้อที่ ๒. คำว่า

“รัฐธรรมนูญ” ๒.๑ จะคงใช้คำว่า “รัฐธรรมนูญ” อย่างที่เคยใช้นาหรือจะเปลี่ยนแปลงกันกลางคัน

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช :

กระผมขอประทานกราบเรียนความจริงใจ ออกสักตรงหนึ่ง ข้อ ๒. นั้นผมไม่เห็นว่าเป็นระเบียบวาระอภิสิทธิ์ แต่เมื่อทำอะไรไม่ได้แล้วก็จะต้องขออภิปรายไปก่อนเลย เพราะเหตุว่าไม่ได้เสนอญัตติอะไรเข้ามาก่อน ในขณะที่กระผมกำลังกราบเรียนท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะที่แทนสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ที่หน้าสภาร่างรัฐธรรมนูญ ท่าหน้าร่างรัฐธรรมนูญ ตามธรรมนูญการปกครองของประเทศไทยในปัจจุบัน เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วกระผมไม่แน่ใจว่าพวกเราทั้งหมดที่เข้ามานั่งในสภานี้ว่าจะมาร่างอะไรได้อีก นอกจาก รัฐธรรมนูญ ปัญหาไม่เกิด กฎหมายบังคับไว้แน่ชัดว่าเราต้องมาร่างรัฐธรรมนูญ ร่างอันไม่ได้ ไม่ใช่มาร่าง ประชุมกันร่างธรรมนูญการปกครอง หรือ ประเพณีการปกครองแผ่นดิน หรือระเบียบราชการรถไฟแผ่นดินไม่ใช่ทั้งนั้น ต้องมาร่างรัฐธรรมนูญแต่เพียงอย่างเดียว เพราะกฎหมายออกไว้ชัด ไม่มีปัญหาอะไรเลย เพราะฉะนั้นกระผมขอเสนอเมื่อท่านอย่าง คน ไม่ได้อีกขอเสนอให้อยู่ในประเด็นว่าควรจะคงใช้คำว่า “รัฐธรรมนูญ” ไว้ ไม่ควรเปลี่ยนแปลงเป็นอะไรทั้งสิ้น.

LIART

หลวงประกอบนิติสาร: ข้าพเจ้าจะไม่ขอโต้เถียงท่านสมาชิก เพราะเหตุว่าข้าพเจ้าเป็นกรรมาธิการระเบียบวาระข้อ ๑ แต่คำว่า "รัฐธรรมนูญ" นั้นเราแปลกัน ว่าอะไร ก็แปลกันว่าเป็นกฎหมาย แม้บทซึ่งกำหนดหลักการปกครองของประเทศ วัตถุประสงค์ของประเทศอะไรก็ตามของนั้น เราก็นับว่าเป็นรัฐธรรมนูญ แต่ว่าคำว่ารัฐธรรมนูญนั้นจะเหมาะหรือไม่เหมาะข้าพเจ้าคิดว่าถ้าเราเป็นสภาร่างรัฐธรรมนูญ ในความหมายที่ว่าเขาให้เราร่างกฎหมายแม้บทซึ่งจะไปใช้กันอย่างที่เราเคยชินกันว่ารัฐธรรมนูญ แต่บางครั้งเราก็เรียกกรรมาธิการปกครอง บางครั้งเรียกเป็นพระราชกฤษฎีกาอะไรทั้งแต่สมัยแรกก็มีอย่างนั้น ก็จึงเกิดปัญหาว่ารัฐธรรมนูญนั้นว่า คำว่ารัฐธรรมนูญนั้นถูกต้องหรือไม่ หรือควรจะเรียกว่าธรรมนูญการปกครอง อะไรอย่างนั้น ในหลักนิติศาสตร์นั้นถ้อยคำอาจเปลี่ยนไปไต่ในเมื่อเราเห็นว่ามันไม่ถูกต้อง เพราะฉะนั้นก็เกิดมีการถกเถียงกันในกรรมาธิการการปกครอง ทางคนว่าคำว่ารัฐธรรมนูญไม่ถูกต้องควรจะใส่ธรรมนูญการปกครอง บางคนว่าควรจะใส่ธรรมนูญเฉยๆ และถ้าจะมีอะไรที่

มากมาย คณะกรรมาธิการระเบียบวาระเห็นว่าเมื่อมีกฎหมายเช่นนี้ให้ สภาว่ากรรมาธิการจะเดาคำอะไรก็แล้วแต่สภาถ้อยคำที่ท่านสมาชิกมีมติหรือตกลงปรากฏแก่ตนเองก็บอก ว่า ก็เพราะว่าเราเป็น สภาร่างรัฐธรรมนูญ ก็เพราะเหตุว่าตามธรรมนูญการปกครองฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้บอกให้เราร่างรัฐธรรมนูญ จึงไม่มีเหตุคนนอกมาทำเรื่องที่จะใช้คำว่ารัฐธรรมนูญ นอกจากรัฐธรรมนูญที่ร่างแล้วนั้นก็เป็นเหตุผลอันหนึ่งซึ่งสมควรสืบสืบคำว่ารัฐธรรมนูญ สภานั้นก็อาจจะมีคนคนใดที่ ข้าง จะเห็นว่าไม่สมควร จะใส่รัฐธรรมนูญ แต่ข้าพเจ้าเองในส่วนที่ขอจะข้าพเจ้าก็มองไม่เห็นว่าจะ ต้องใช้คำคนเหมือนกันนอกจากคำว่า รัฐธรรมนูญ แต่ไม่ใช่เพราะเหตุที่เรา เป็นสภาร่างรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่เพราะเหตุที่เราถือใช้ร่างรัฐธรรมนูญ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าควรใช้คำว่ารัฐธรรมนูญ เพราะคำว่า รัฐธรรมนูญนั้น คำที่ข้าพเจ้าเห็นว่าถูกต้อง เพราะเหตุที่นั้นจึง ได้มีระเบียบการระบอบรัฐธรรมนูญมากเพื่อจะฟังความคัดค้าน แต่ถ้ามีความเห็นคล้ายๆ กันว่าใช้คำว่า รัฐธรรมนูญก็จะเห็นเหตุผลที่ขยับยื่นให้ราคาของคำว่ารัฐธรรมนูญนั้นคง ย่อมต้องเป็นตนเอง

พันเอก สุข เปรณาวิน : คำ
 ว่า รัฐธรรมนูญ เป็นชื่อที่เราจะ
 ต้องพิจารณาแน่นอน เพราะฉะนั้น เรืองน
 รังใจเข้ามาสำรวจพิจารณาในเบื้องต้น
 เหตุผลที่สำคัญที่เราจะเปลี่ยน หรือ ไม่
 เปลี่ยนชื่อชื่อนั้น ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ
 การปกครองราชธานีก่อน มาตรา ๖ ที่
 บัญญัติให้คณะราษฎร รัฐธรรมนูญนั้น
 .พิจารณาในการร่าง รัฐธรรมนูญนั้นเกิน
 หลักสำคัญ ๓ ประการ และที่ปรากฏโดยชัด
 คายหนึ่งในข้อ ๑๐๘ แห่งของที่ว่า
 ด้วยการประสมปรุธษาของสภาข้อ ๑๐๘
 บัญญัติไว้ชัดเจนว่า ให้สภาร่าง รัฐธรรมนูญ
 นุญพิจารณาร่าง รัฐธรรมนูญทั้งแต่ชื่อ
 เห็นกันไป มีบัญญัติไว้ซ้ำในข้อ ๑๐๘
 ในข้อบังคับการประชุมสภา อันนี้แหละ
 เช่นเหตุผลอันหนึ่ง นอกจากนั้นปรากฏใน
 รัฐธรรมนูญของต่างประเทศเป็นจำนวนมาก
 มากทีเดียวเรียกชื่อว่า คณะสัตตวชน
 (constitution) รัฐธรรมนูญแล้ว
 ก็น่าจะชัด แล้วในเวลา เราศึกษาต่าง ๆ
 กัน ไม่ได้ใช้คำว่า "คณะสัตตวชน"
 เหมือนกันทุกประเทศ เรียกแล้วแต่ความ
 ซอญใจของประเทศใช้การเมืองก็มี โลกติด
 คณะสัตตวชน (political constitution)
 บางประเทศก็เรียกแบบกฎหมาย ใหญ่
 อะไรท่านอรน เมอมบัญญัติหาเช่นนี้ สภาคว

ว่าสภาจะได้นำผลของท่านเองโดยกว้าง
 พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เข้ามาสู่สภา
 บัญญัตินั้น เราพิจารณาว่าชื่อร่าง
 พระราชบัญญัติ นั้น จะเรียกชื่อพระ
 บัญญัตินั้นว่าอะไร สภาโดยบัญญัตินั้นก็มี
 ถานาทั้งหมดที่จะแก้ไขข้อใด ข้อ
 ร่างพระราชบัญญัติทั้งแก้ไขแล้ว
 บัญญัติ ปกติของราชธานีก่อนจะบอกให้
 ร่างรัฐธรรมนูญนั้นคงไม่ตายตัว คำ
 ว่า "รัฐธรรมนูญ" ในนบทคงหมาย
 ด้งอะไรก็ได้ ที่คงชนเพื่อวางระเบียบใน
 การปกครองรัฐบาล จัดตั้งรัฐ เป็นต้น และ
 คำว่า "คณะสัตตวชน" ไม่ได้หมายความว่า
 ความว่ารัฐธรรมนูญเท่านั้น อาจจะเป็น
 สภาคนใดทำเป็นขดขงคณะ ขอบกคย
 นั้นก็เป็นคณะสัตต ๓๓ เมื่อก่อน เป็นคำ
 กวางคำหนึ่ง เป็นขดขงหาเช่นนี้แล้ว
 ถานาจะวินิจฉัยให้เด็ดขาดไป แต่
 เนื่อง จากเรา ได้ ใช้คำ มาช้านานแล้ว
 คำว่า "รัฐธรรมนูญ" ใช้มานานแล้ว
 เหมือนกับคำว่า "รัฐสภา" เราก็ม
 คำว่า "รัฐ" ชย่มากมายแล้ว รัฐธรรมนูญ
 นุญที่ใช้มานานจนเป็นที่เข้าใจตลอดจน
 นักศึกษานักเรียนทั้งหลายก็เข้าใจกัน
 แล้ว เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าจะคงไว้ชง
 คำว่า "รัฐธรรมนูญ" นั้นต่อไป ชาวพ
 ๘๘

นายเล็ก จุณถาวรนนท์: ในเรื่อง
 ทว่าเราจะควรรู้จักคำว่า "รัฐธรรมนุญ"
 หรือจะเปลี่ยนเป็นอย่างไรนั้น ถึงแม้ว่า
 จะโตมการอธิบายมาแล้วก็ตาม แต่ว่า
 ชาวเราสงสัยว่าจะเปลี่ยนเป็นอย่างไร
 อย่างไม่เป็นเมื่อมาตรา ๑๐ ของธรรมนูญ
 การปกครองของสภาแม่ สภาการเมือง
 ธรรมนูญร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้สภา
 ร่างรัฐธรรมนูญประชุมและกันขึ้น
 กล่าวดูว่า ข. ก็หมด รัฐธรรมนูญ
 เท่านั้นที่จะพูดกล่าวดูว่า ข. ไท้ จะไป
 เอาธรรมนูญการปกครอง หรือจะไปเอา
 อย่างอื่นไปกล่าวดูว่า ข. ไท้ อย่างไร
 สภาจะลงมติในเรื่องอย่างนั้น อย่างไร
 ไท้ ในเมื่อธรรมนูญการปกครองโดยบัญญัติ
 ไว้เช่นนั้น และอีกประการหนึ่งคณะ
 กรรมการ การที่สภา ไท้ คงขึ้นนามคณะ
 กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ไม่
 กรรมการร่างอย่างอื่น เพราะฉะนั้น
 จะไปแปลเป็นอย่างไร ไท้ ว่าควรร
 จะใช้อย่างอื่น ไม่ใช่คำว่า "รัฐธรรมนุญ"
 จขพท. สภาสมาชิกสภา มาตรา ๑๐ ไท้
 พิจารณาชื่อรัฐธรรมนูญ นั้นเป็นการ
 พิจารณาชื่อรัฐธรรมนูญนั้น จะชื่อว
 ะไร คือธรรมนูญการปกครองประเทศไทย
 หรือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

ไทยเพิ่มเติมหนึ่งว่า ให้พิจารณาคือคน ว่า
 คนนั้นจะชื่ออะไร ข้อ ๑๐ ไท้ คำว่าให้
 พิจารณาชื่อหมายความว่า ชื่อแห่งรัฐ
 ธรรมนูญนั้น เพราะฉะนั้นชาวเราควรร
 ู้ไม่ทางอื่นที่จะเปลี่ยนไปไท้ นอกจาก
 ใช้คำว่า "รัฐธรรมนุญ"

พลโท อัมพร จินตกำนันท:
 ในประเด็นข้อนี้ กรมการปกครองเรียก
 วาระไท้กำหนดขึ้นนั้น ผลักความมีทาง
 พิจารณาเป็น ๒ ประการ ประการที่ ๑
 พิจารณาในแง่บังคับศาสตร์แล้วกัน อย่าง
 ที่ท่านสมาชิกทั้งหลายได้กล่าวยังไท้แล้ว
 ก็คือว่า ในธรรมนูญการปกครองทว่าให้
 อยู่ในปัจจุบันและที่คงให้ ท่านสมาชิก
 ทั้งหลายมาเป็น สมาชิก พิจารณาร่าง
 รัฐธรรมนูญนี้ ในมาตรา ๖ และมาตรา
 ๑๐ กำหนดทว่าให้ร่างรัฐธรรมนูญกัน
 เพราะฉะนั้น ในแง่บังคับศาสตร์เราจะใช้ร่าง
 อย่างอื่นไม่ไท้ จะไปอ้างระเบียบที่คงมี
 ว่าสภาแม่ หรือไทยหรืออะไร รัฐธรรมนูญ
 การปกครองดังกล่าวหนึ่งอย่างไท้ แล้วไท้
 ว่าจะไม่คงเจตนากรมการปกครอง
 ธรรมนูญการปกครองที่ชื่อใน ปัจจุบัน
 นี้ เพราะฉะนั้นถ้าพิจารณาในแง่บังคับ
 ศาสตร์แล้ว เราคงใช้คำว่า "รัฐธรรม
 นูญ" นอกจากนั้น ในด้านพิจารณาในแง่

ที่พรรคชาติไทยพรรค ในทางสภาฯ คำว่า
 รัฐธรรมนูญ มีความหมายว่าถ้าเรา
 ถอดวาทะสนธิสัญญาฯ จะเห็นข้อบกพร่อง
 ของกฎหมายได้ เช่นคงมีบางบทบัญญัติ
 ล้นไปที แต่เมื่อเห็นร่างรัฐแล้ว ของ
 ประเทศแล้ว เราควรใช้ “สนธิสัญญา
 ขัน” ขึ้นกับของประเทศไทยว่า
 รัฐธรรมนูญ จึงเป็นคำที่เหมาะสมที่จะ
 ใช้ คือไปและแก้ไขพิจารณาแก้ไข
 มาตราว่ารัฐธรรมนูญมีอยู่ในประเทศ
 ไทยตั้งแต่ปี ๒๔๗๕ จนถึงปัจจุบันมี
 รวมด้วยกันทั้งหมด ๑๘ ฉบับ ที่เรียก
 ว่ารัฐธรรมนูญ ๑๒ ฉบับ แต่เรียก
 รัฐธรรมนูญการปกครองมีอยู่ ๒ ฉบับ คือ
 รัฐธรรมนูญการปกครองของแผนกสนธิสัญญาพ.ศ.
 ๒๔๗๕ นั่นเป็นฉบับชั่วคราว และต่อ
 มาเมื่อได้ร่างรัฐธรรมนูญการร่างขึ้นแล้ว
 ในปี ๒๔๗๕ นั่นเองก็ใช้คำว่า “รัฐ
 ธรรมนูญ” เว้นมาจนถึงคราวปฏิวัติ
 ในคราวปฏิวัติแล้วร่างรัฐธรรมนูญ
 ชั่วคราวขึ้นใช้เพื่อใหม่แล้วร่างรัฐธรรมนูญ
 ฉบับขึ้นแก้ไขพิจารณาแก้ไขว่าเราจะ
 ใช้คำว่ารัฐธรรมนูญหรือไม่ ก็พิจารณา
 ในแง่นิติศาสตร์เหมือนกัน จะให้เห็นว่า
 ความแตกต่างกันระหว่างศัพท์ใช้ชื่อยุ

การว่ากัน สมัยที่เราร่าง ขึ้น ให้เป็นถาวร
 ควรจะให้ มีชื่อแตกต่าง กัน จึง ใช้คำว่า
 รัฐธรรมนูญการ ปกครอง มีลักษณะ ให้เห็น
 ว่าเพื่อใช้ชั่วคราวจนกว่า จะมัฐธรรมนูญ
 การร่างแล้วเพราะฉะนั้นโดยที่ เรากำลัง
 จะร่างต่อไป จะเป็น รัฐธรรมนูญ การ
 แล้วก็ไม่มีชื่อใดที่จะเหมาะสมกว่าที่จะ
 ใช้ คำว่า “รัฐธรรมนูญ” ไม่ควร
 จะใช้คำว่า “รัฐธรรมนูญการปกครอง” อีก
 เพราะจะทำให้ เกิดความสับสนกันขึ้น
 และในความเข้าใจของประชาชนพลเมือง
 ก็จะทำให้เกิดสับสนแปรไขว้ไขว้ไปได้ เพราะ
 ฉะนั้นสมจึงเรียนว่าในความคิดของสมา
 ชักสหนึ่งว่าในแง่นิติศาสตร์หรือ ในแง่ที่
 จะทำในรูปบัญญัติก็ควร จะใช้คำว่า
 “รัฐธรรมนูญ” ไม่มีทางที่จะเปลี่ยน
 แปลงเป็นอย่างอื่น เพราะว่าถ้าจะเปลี่ยน
 แปลง เป็น อย่างอื่นก็ทาง จะขัดกับด้วยท
 กุญหมายที่ ใช้อยู่ในขณะนี้ สำหรับในแง่
 ของความรู้สึกของประชาชนทั่วไปคำว่า
 รัฐธรรมนูญ เป็นคำศักดิ์สิทธิ์มากเมื่อ
 สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครองกันใหม่ ๆ
 ได้มีผู้คนหรือคณะบุคคลซึ่งได้ริบการ
 แต่งตั้งให้ไปโฆษณาเพื่อชักชวนหรือส่งเสริม
 ให้ระบอบการปกครองแบบรัฐธรรมนูญ

ไทเป็นทรูทกวางขวางในคัมภีร์ประชาชน
 ในต่างจังหวัดหรือในชนบท ในทาง
 แห่งประชาชนถึงถ้อยมากวาทไพเราะตอก
 ไม่น่าขำขำหรือขมขื่น นกแสดงว่าใน
 ความรู้สึกจิตใจของประชาชนนั้นเห็น
 ว่ารัฐธรรมนุญเป็นกฎหมายหรือเป็นสิ่ง
 ศักดิ์สิทธิ์อันหนึ่งของรัฐหรือคองประเทศ
 เพราะฉะนั้นถ้าเราจะไปใส่ข้อข้อ กิ่ง
 คลายความศักดิ์สิทธิ์หรือความมั่นคงไป
 ถ้าพิจารณาในแง่ทั่วไปในวงกว้างไปประ
 ชาชน หรือ ความเชื่ออันแล้ว คำว่า
 “รัฐธรรมนุญ” ก็เป็นสิ่งที่ควรจะใช้กับไป
 หรือเป็นสิ่งที่สมควร ไม่ควรจะไปเปลี่ยน
 เป็นอย่างอื่น

หม่อมราชวงศ์ศุภกฤตพรไปมาไม่ขอ:

กระผมขอประทานพตถึงเรื่องข้อกข
 สกเล็กน้อย คือ ในข้อกขที่
 ๑๐๙ มีขลกว่าในการพิจารณาร่าง
 รัฐธรรมนุญที่คณะกรรมาธิการพิจารณา
 เสร็จแล้วนั้นให้สภาพิจารณาร่วมกันด้วย
 ข้อร่างรัฐธรรมนุญ ไม่ใช่ข้อรัฐธรรมนุญ
 ข้อร่างนกระผมเห็นวามตกขข้อรัฐธรรม
 นุญเป็นอย่างมากมาขกขกข ข้อร่าง
 รัฐธรรมนุญ ร่างอะไร ร่างรัฐธรรมนุญ
 แต่ข้อร่าง หมายถึงความว่าจะเรียกข้อรัฐ

ธรรมนุญแห่งประเทศไทย พ.ศ.
 เท่าไรหรือจะเรียกว่าแก้ไขเพิ่มเติม มี
 ความหมายแต่เพียงเท่านั้น กระผมเข้าใจ
 ใจว่าไม่ได้ไปมีความหมายว่าสภามีสห
 ทธิระแก้พิททาคำว่า “รัฐธรรมนุญ” ให้
 เป็น อย่างอื่นของเรื่องว่า “รัฐธรรม
 นุญ” อยู่นั่นเอง แต่ข้อรัฐธรรมนุญกข
 ต่อไปจะเรียกว่ารัฐธรรมนุญกข พ.ศ.
 เท่าไร หรือไรก็เป็นหน้าที่เรตองมีใจ
 เขียนลงไป ก็เป็นหน้าที่ของกรรมาธิการ
 กรรมาจจะตองเขียนหรือสภาร่างจะตอง
 พิจารณา ในเป็นร่างของสภทททเอง
 ไม่ได้แปลว่าเราจะไปเปลี่ยนคำว่า “รัฐ
 ธรรมนุญ” ให้ ยกตัวอย่างเช่นกรรมา
 ธิการ กรรมาจ กข หมายถึง สภามี สห
 พิจารณาข้อร่างกฎหมายที่ไปขกขว่า
 เป็นร่างพระราชบัญญัติพระมหากษัตริย์
 อาญา พ.ศ. เท่าไรเขาก็ตองพิจารณา
 ไม่อย่างนั้นใครจะพิจารณา แต่ไม่ได้
 หมายถึงความว่าทหีสหพิจารณาข้อร่างน
 มีสหทธิจะไปแก้คำกฎหมายอาญาให้เป็น
 กฎหมายอาญานพทหรือไปแก้สภทท
 อะไรเสตจะตองไป ไม่ใช่ศขข มีทำให้
 เสยความเข้าใจหมก เพราะฉะนั้นค
 ขกขที่ ๑๐๙ ผมเห็นวามจกขกข

แต่เพียงเท่านั้น ไม่ใช่มีความทรงเล่ห์
ไปตั้งกระด้างจะมีสิทธิที่จะเปลี่ยนข้อรัฐ
ธรรมนูญ โดยเรทลงเห็นตางกัน ไต่
รัฐธรรมนูญการของเดิมกว่ารัฐธรรมนูญ
ฉบับนี้เอง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เมทไม่ม ท่าน ๘ ไต่ขอ ปราก ต่อ ไปแล้ว
ซาฟเราขอเรทขอประ สภณ ๘ สมิทวิระ
คงใช้คำว่า "รัฐธรรมนูญ" ตกลงทีเคย
ไต่มาขอจะเปลี่ยนเห็นอย่างอื่น ท่าน ๘
ไต่เห็นว่าการจะ ใช้คำว่า "รัฐธรรมนูญ"
ไปเรทขกมยชน
(มีสมาชิกลกย ๑๘๒ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
ท่าน ๘ ไต่เห็นว่าการจะเปลี่ยนเป็น อย่าง
อื่น ไปเรทขกมยชน
(ไม่มีสมาชิกลกย)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
ท่าน ๘ เห็นว่าการจะ ใช้คำว่า "รัฐธรรมนูญ"
มี ๑๘๒ คน เห็นเห็นว่าควรจะ
เปลี่ยนเป็นตกลงมี ๑๘ คน ตยว่าไม่
มี เพราะฉะนั้นเห็น อนว่าคง ใช้คำว่า
"รัฐธรรมนูญ" มี ๑๘ คน ๑ นสภ
ตลงสภาคง ใช้คำว่า "รัฐธรรมนูญ"
อย่างที่เคยใช้กันแล้ว มี ๑๒ ขงขอ

ว่าถ้าเปลี่ยน เป็น อย่างอื่น จะ เปลี่ยน เป็น
ธรรมนูญการปกครองพรตคน ไต่ ก็เป็น
กันว่าตกไป ไม่ต้งตวรณา

๓. รูปของ รัฐ จะ ย้งคง เป็นเอก
รัฐพรตจะเปลี่ยนเป็นรูปอื่น ไต่

พันเอก หลวงวิชิตวาทการ :
เรื่องน คณะ กรรมการการระเบียงวาระได้
ตั้งประเด็น ว่ารูปของ รัฐจะย้งคง เป็นเอก
รัฐหรือจะเปลี่ยนเป็นรูปใด ผมขอปรทาน
เรียน ส.แวง ว่ารูปของ รัฐ ทั้ง กลาย ใน
บทบัญญัติ ๒ อย่าง อย่างหนึ่งทเรียก
ว่า "เอกรรัฐ" อย่างทคณะกรรมาธิการ
เขียนมาพร ออกลงทางหนังสือเป็น ส.หรัฐ
ถ้าหากว่าเราจะเปลี่ยนจากเอกรรัฐก็จะ
ต้งเปลี่ยนเป็นสหรัฐ ประเทศปกครอง
แบบสหรัฐนั้น ส่วนมากทส.ค.ขามักจะ
เป็นรัฐอิสระมาแต่เดิม ทคมรัฐอิสระ
หลาย ๆ รัฐเข้ามารวมกันปกครองอยู่ใน
ประเทศเดียวกัน ไม่สามารถที่จะรวม
เข้าให้สันทจริง ๆ เพราะจริงตงเป็น
สหรัฐ แต่ประเทศที่เคยเป็นเอกรรัฐแล้ว
อย่างประเทศเราขยก็ ๆ จะมักมีขกขอก
กันหลายรัฐให้ปกครองเป็นสหรัฐนั้น เป็น
สิ่งที่ไม่ควรทำและผมไม่เคยเห็นตัวขย
ก็ใครเขาทำกันท ไต่ เพราะฉะนั้น

ระเบียบวาระที่ คณะกรรมาธิการ ระเบียบ
 วาระ ตั้ง มา ว่า รัฐบาลของ รัฐ จะ มี คง เป็น
 เอกรัฐหรือจะเปลี่ยนเป็นรูปใดนั้น ถ้าเรา
 จะตอบเพียงเท่า คณะกรรมาธิการตั้งมา
 นั้นเราเห็นจะพร้อมใจกันทั้ง สภาจน คิดว่า
 คดีของเป็นเอกรัฐต่อไป เพราะว่า การที่
 จะไปแบ่งแยกกันไม่ควรทำอย่างนั้นอัน
 แต่ที่ว่า ท่านประธานที่เคารพ ผม
 ขอคุณญาติพจน กค่อมประเด็นข้อข้อหนึ่ง
 ที่กระผมอยากถามมาถึงต่อท่านประธาน
 และต่อสภา คนที่จริงกระผมก็เห็น
 กรรมาธิการระเบียบวาระที่แยกคนหนึ่ง
 แต่เมื่ออยู่ความจำเป็นในหน้าพระราชกรทำ
 ให้ต้องเห็นการประสมไปเสีย ถ้า
 หากว่าผม ได้ อยู่ใน หน้าที่กรรมาธิการ
 ตลอดมา กระผมก็คงจะคงเพิ่มประเด็น
 คดีข้อที่เห็นเห็นว่า รูปของรัฐจะยังคงเป็น
 เอกรัฐหรือจะเปลี่ยนเป็นรูปใด หรือจะ
 ไม่กล่าวไว้ใน รัฐธรรมนูญเลย ผม
 คงจะคงไปยื่นเป็น อย่างนี้ ที่เป็นเช่นนั้น
 ก็เพราะเหตุว่าเรื่องที่จะระบุ ว่า เป็น เอกรัฐ
 หรือ สหรัสนั้น ไม่มี ความจำเป็นมากนัก
 บางทีระบุไว้ทางจะทำให้ลำบาก ก็ขออาจ
 จะไม่ให้ระบุเสียเลยก็ได้ เท่าที่ผม ได้
 อรรถ รัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ ก็

ได้พบ ว่า อย่างนี้ คือ บรรดาประเทศ
 ที่ปกครอง แบบ สห รัฐ ส่วน มาก ที่ สห
 รัฐธรรมนูญเขาบอกชี้ชัดว่าเป็นสหรัฐ แต่
 ในบรรดาประเทศที่ปกครองแบบเอกรัฐ
 ส่วนมากที่ สห เขาไม่บอกไว้ใน รัฐธรรมนูญ
 ว่า คง เป็น เอกรัฐ คือ เขาไม่พูด
 อะไรเลย เพราะว่า คนนั้นเมื่อได้พิจารณา
 รัฐธรรมนูญ โดยทั่ว ๆ ไป แล้ว ก็ มีความ
 รู้สึกว่า รัฐธรรมนูญฉบับไหน ไม่ได้บอก
 ชัดชัดว่าเป็นสหรัฐ คือ ไม่บอกว่าเป็น
 federation ก็ปกครองโดยเอกรัฐ โดย
 เฉพาะ อย่าง ช่าง ผม ได้ ลอง ดู ว่า รัฐ
 รัฐธรรมนูญ ในประเทศที่ปกครอง โดย มี
 พรรคหลายพรรค หาใช่เพียง ๔ แห่งที่
 รัฐธรรมนูญยังชี้ชัดว่าต้องเป็นรัฐคนหนึ่งอัน
 เดียวระแบ่งแยกมิได้ ๔ แห่งนั้นประเทศ
 หนึ่งคือ แอริโซนา ประเทศที่ ๒ คือ
 รัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่ง รัฐธรรมนูญบอก
 ชัดชัดว่า ล้วนเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอัน
 เดียวกันจะแบ่งแยกมิได้ ซึ่งทั้งสองแห่ง
 อยู่ในเวลานี้ ประเทศที่ ๓ คือ ดินแดน
 เท็กซัส ผม มา อาณาจักรนั้น () นั้นคือว่า
 อาณาจักรดินแดนเท็กซัส ๒ ชั่วโมง
 ที่ สห กค่อมประเด็นไปแล้ว ในเวลากรณ
 นี้บอกไว้ว่า อาณาจักรดินแดนเท็กซัสแบ่ง

เอกรัฐมากขึ้นไป มีทางที่จะทำให้อะไร
 หนึ่ง) มีความเจริญขึ้นได้มากกว่าที่จะ
 ห่วงแต่เอกรัฐ แล้วสภาพการณ์อัน
 นี้ได้ปรากฏมาแล้วเหมือนกันในประเทศ
 เรา คืออะไร ๆ ก็มีอยู่ในกรุงเทพฯ
 เราพูดกันมานานแล้วว่า ทำไมจะมีเมือง
 สองเมืองที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับกรุงเทพฯ
 ก็เป็นการทำไม่ได้ด้วยความยากลำบาก และ
 สภาพการณ์ที่เห็นเช่นนั้น อันตรงกัน
 เรืองถึงความเจริญอยู่มาก ทั้งความ
 เจริญพัฒนาการและทางความเจริญ
 ความสุขสมบูรณ์ที่เราจะให้แก่ประชาชน
 กระผมขอยกตัวอย่าง คือแพทย์ประจำ
 ภาคนายกในประทศไทยมี ๓,๖๐๐
 คน นักกฎหมายกระผมก็มาเมื่อก่อน
 มาถึงขั้นนี้จะเปลี่ยนแปลลงไปข้าง
 แพทย์ประจำภาคนายกในประทศไทยมี
 ๓,๖๐๐ คน อยู่ในกรุงเทพฯ ๒,๐๐๐
 คน อยู่ในหัวเมืองเพียง ๑,๖๐๐ คน
 ทางกรุงเทพฯ มีแพทย์ประจำภาคนายก
 หนึ่งคนต่อพลเมือง ๕๐๐ คน พอ
 ไปใต้ เป็นตัวเลขที่พอใช้ได้ แต่หัวเมือง
 นั้น มีแพทย์ประจำภาคนายก หนึ่งคน ต่อ
 พลเมือง ๑๘,๐๐๐ คน ถ้าจะนับว่า
 หนึ่งคนจะแก้ได้อย่างไร เราคิดจะมีมหา
 วิทยาลัยหัวเมือง ซึ่งเวลานี้ไปเรียนแล้ว

ที่เชียงใหม่ เราคิดจะมีต่อไปสำหรับ
 ทางใต้ของชลล สำหรับภาคอีสาน
 จะเห็นสักจนกว่าหรือจนเกินยังไม่ตัดสินใจ
 ใจแน่ มหาวิทยาลัยซึ่งอยู่หัวเมืองนั้น
 เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีอาจารย์
 ประจำ เพราะไม่สามารถจะเที่ยวไป
 จ้าง ใครเขามาแล้วเช็ดกรเป็นรายชั่วโมง
 ได้ ความยากลำบากที่มหาวิทยาลัย
 แพทย์ศาสตร์ ไทรโยคอยู่เวลานี้ คือหา
 อาจารย์ประจำเชียงใหม่ซึ่งเป็นเมือง
 สำคัญเหลือเกินของเรา หงหาคนที่จะ
 ลงมือไปเป็นอาจารย์ประจำได้ยาก หา
 วิชาอื่น เวลานี้ในใต้ก็เตรียมมาหลาย
 แล้ว หัวเมือง ใต้ให้มาทำสัญญาว่า
 นายแพทย์หรือผู้มีความรู้ ในทางแพทย-
 ศาสตร์หรือทางเทคนิคอื่นจะรับไปเป็นอาจารย์
 ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่แล้ว จะให้ไป
 เรียนเมืองนี้สักสองปี กลับมาแล้วก็ต้อง
 ไปอยู่ที่เชียงใหม่ ทำอย่างนั้นแล้วเช่น
 สัญญาไปเรียน พอกลับมา รวน ไป
 ไม่ได้ ผิดนัดด้วยตน เมื่อนัดออกตน เมื่
 หนึ่งคนหรือที่หนึ่ง จะให้ไปอย่างไร น
 เป็นความลำบากของมหาวิทยาลัยแพทย์-
 ศาสตร์ของอยุธยาอยู่เป็นอันมากในเวลา
 นี้ คือไปถามแล้วเราไปตั้งมหาวิทยาลัย
 ที่สงขลาหรือที่ขอนแก่นหรือสักจนนคร

ทางชัดเจน ปัญหาอย่างเดียวกันก็จะ
 ยังก่อขึ้น ทกกรรมเรียนนี้ไม่ใช่ความม
 จะเสนอว่าให้เอาการปกครองแบบสหรัฐ
 กรรมนี้ไม่ได้มีความถูกต้องแน่นอน และ
 กรรมนี้ไม่ได้ละเมิดเพี้ยนไปถึงกับว่า
 อาจจะมีประเทศอื่นเขามารวมกับเราเป็น
 รัฐหนึ่ง เพราะฉะนั้นเราจึงควรตั้งแบบ
 สหรัฐไว้ กรรมนี้ไม่เคยคิดไปอย่างนั้น
 แต่มาคิดไปว่าวาทกรรมของเราคือไปลงจระ
 ของมีชื่อเรียกว่า “ดีเซนทรไลเซชัน
 (decentralization)” คืออำนาจ
 ใหลมากขึ้น ให้สหพันธ์ตัวเอง หนึ่งจังหวัด
 หนึ่งคนเขาให้มากขึ้น ทางเดียวเราจะยั่ว
 ใหลเมืองใหญ่ ๆ เกิดขึ้นนั้น ก็คือเป็นความ
 จำเป็นที่จะต้องมีอัตโตโนมี (autonomy)
 จะต้องมีให้ภายใต้การบางอย่างจะต้องให้
 รายได้บางอย่างสำหรับที่เขาจะทำงาน
 เมืองของเขาเอง ทำอย่างนั้นแหละ วัตถุประสงค์
 ที่เราจะทำนี้เรียกว่า “กระจายอำนาจ”
 ซึ่งเรากำลังพยายามทำอยู่ในเวลานี้ แต่
 เรืองกระจาย ๆ นทำไป ๆ จะไปเข้าคำว่า
 “แยกเขา” กฎหมายเรื่องกระจายอำนาจ
 ะไรจะกลายเป็นโมฆะจนแล้ว เพราะ
 ฉะนั้นกรรมจึงเห็นว่าในการที่จะมีท
 บัญญัติในรัฐธรรมนูญไว้ว่า เป็นอาณัติ

จากรอบหนึ่งจนเลยจะแบ่งแยกไม่ได้ ใน
 กรรมก็กลัวว่าถ้าไปถ่ายหน้าถ้าเราจะทำ
 ะไร จะชกกฎหมาย เป็นต้นว่า ปรึกษ
 ปรุงภาษากฎหรือข้อการปกครอง ะไร
 ไปเข้าลักษณะแยกเขานอกจากนี้
 รัฐธรรมนูญแล้ว เป็นโมฆะแล้ว เพราะ
 ฉะนั้นทกกรรมกราบทูลเรียนคิดว่า ข้อ
 บัญญัติว่า ประเทศไทยเป็นอันหนึ่งอัน
 เดียวกันจะแบ่งแยกไม่ได้นั้น ไม่มีความ
 จำเป็น ถ้าเราไม่แยกขบถผู้ใดกัน ใน
 รัฐธรรมนูญไม่แปลว่าใครมาตั้งรัฐชน
 ชาติในจังหวัดไหน เราไม่เอาจะเป็นทาง
 ทั่วความลำบากต่อไปถ่ายหน้า กรรม
 ขอเน้นให้แน่ชัดก็ขออย่างว่า ทกกรรม
 กราบทูลเรียนนี้ไม่ได้หมายความว่า
 เปลี่ยนการปกครองของเราเป็นสหรัฐ
 และมีไต่ละเมิดเพี้ยนว่าจะมีใครเขามา
 รวมกับเราจนจะต้องเป็นรัฐพิเศษ แก่
 กรรมอยากจะให้แยกทางเขาไว้อย่าง ถ้า
 เราจะทำเนั้นการ ออก่างหนึ่งอย่างใด มีการ
 ออกกฎหมายอย่างใดในทางปกครอง ใน
 ทางการคลัง ในทางมหาดการ ซึ่งเป็น
 การให้อำนาจแก่จังหวัดหรือแก่ภาคใด
 ภาคหนึ่งมากขึ้นแล้ว อย่าให้ไปโดนข้อ
 ความที่หมายความว่า แยกเขา โดนงาบทกลง

จะแบ่งแยกเสียไม่ได้ ซึ่งเป็นการเน้น
 ทนกันจนกว่าประเทศไทย ไตร่ตรองมาแบ่ง
 แยกกันแทน ออกไปแม้แต่ส่วน ไทส่วน
 หนึ่งก็ไม่ได้ เราต้องเห็น สิ่งศักดิ์สิทธิ์
 ออย่างซึ่งในความเป็นจริงถึงประชาชนทั่วไป
 ว่าแผ่นดินของไทหรือรัฐของไทนั้นจะ
 แบ่งไม่ได้ เราควรที่จะบัญญัติไว้ให้เน
 ชัด ถ้าเรามีผลตัวรัฐธรรมนูญสมัย
 สมัชกาลของหลวงรวมถึงธรรมนูญร่าง
 ขึ้นจริงคงการบัญญัติเสียว่า ไทอันเป็น
 รัฐเดียวหรือว่าเขตรัฐซึ่งจะแบ่งแยกไม่
 ได้ ก็คล้าย ๆ กันว่าเราไปหย่อนเจตนาค
 รมณของเราจะรักษาดินแดนซึ่งเราไว้
 ทงหมดให้เป็นคนหนึ่งอันเดียวกัน มี
 แต่ทางเสีย ไม่มีทางใด ส่วนการที่
 รัฐบาลกลางคือรัฐบาลกรุงเทพฯ ควร
 จะมอบอำนาจเป็นการกระจายอำนาจไทย
 ชาติเรียกว่ากึ่งเดцентраไลเซชัน (Decen
 tralization) ก็ตามหรือควักยอนเช่นเด
 центра (Decentralization) ก็ตาม กระสม
 ติความหลักการ ซึ่งบัญญัติกันอยู่ทั่วโลก
 ซึ่งรัฐบาลกลางมอบให้รัฐบาลหรือ
 เทศบาลท้องถิ่นดำเนินการได้ภายในขอบ
 เขตของกฎหมาย ซึ่งการที่มอบอำนาจ
 นั้นจะทำได้ถ้าต้องมีกฎหมายระบอบการ

บัญญัติตาม สถาบันบัญญัติโดยชัดแจ้งแล้ว
 ภายในขอบเขตของรัฐธรรมนูญท้องถิ่น
 ไร้ซึ่งการเสียหาย กระสมจึงมีความเห็น
 ว่าเราควรที่จะบัญญัติไว้ตามเดิม และข้อ
 ความที่ควรจะเป็นไปตามเดิม ถ้าคิดว่า
 จะมีผลไปในทางกฎหมายที่ระบอบความ ไท
 เป็นอย่างอื่น ก็บัญญัติเสียให้ชัดว่าส
 จะแบ่งแยกกันแทนไม่ได้ เมื่อเราถ
 การในทางที่ควรจะเป็นเรื่องราชการ
 อำนาจนั้นเกินอีกสถานหนึ่ง

นายพลตำรวจโท บรรดือ

เรื่องตระกูล : คำว่า "รูปของเรรัฐ"
 ทัศนะกรรมมาธิการจักรเย็บวาระเสน
 เชามานัน กระสมพิจารณาแล้วเห็น
 คณะกรรมมาธิการจักรเย็บวาระได้เสน
 เชามาเพ็ดให้สถาบันได้พิจารณาว่า
 รัฐธรรมนูญของราชอาณาจักรไทยเวลาน
 จะทำเป็นรูปเป็นลักษณะอย่างใด โดย
 เฉพาะรูปของรัฐต่าง ๆ ในประเทศต่าง ๆ
 ในโลกนี้ ในเวลานี้ผมเขาเรียกว่า
 "รัฐเดี่ยว" รัฐเดี่ยวคือเอกรัฐนั่นเอง
 หรือ เขาเรียกว่า "สหรัฐ" หรือ
 สหพันธรัฐ หรือที่เรียกว่า รัฐรวม
 นั้นผมเขาเรียกว่ารัฐรวมในเวลาหนึ่งผมจะ
 ไปโลกนี้ แต่เดิมมาตามประมวลกฎหมาย

ในประเทศเบลเยียมและสวิตเซอร์แลนด์
 ได้มีการร่วมกันเป็นรัฐรวมหรือว่า ขงไทย
 ประเทศ สกอตแลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ ใน
 สมัยหนึ่งมาเป็นรัฐรวมกัน และกับเบลเยียม
 ก็ตกลงไปในสมัยหนึ่งตามประวัติศาสตร์
 ก็เคยมาารวมกันจนเป็นรัฐรวมกันเหล่านี้
 เขาเรียก ว่ารัฐรวม แต่ว่าอำนาจของ
 รัฐรวมทั้งหมดในประเทศและนอกประเทศ
 ก็เห็นแต่ของรัฐที่กันนั้นถาวร แต่อย่างไร
 ก็ตามว่าารรัฐรวมเมื่อก่อนจะมีผลปกครอง
 ประเทศชั่วคราวเท่านั้น เมื่อก่อนอำนาจ
 ของมันปกครองประเทศเป็นผลของรัฐรวม
 ก็คงจะสูญไป ฉะนั้นที่เรากล่าวในเวลานี้
 ก็คงรวมแต่เพียง รัฐเดี่ยวหรือว่า เรียกว่า
 เดอร์รัฐเดี่ยว คือหมายความว่าอำนาจ
 สังกัดทั้งหลายในประเทศนั้น ๆ อยู่ที่
 รัฐที่ปกครองทั้งในประเทศและนอกประเทศ
 ก็อยู่ที่รัฐบาลเดี่ยวกัน ส่วนสหรัฐ
 อเมริกานั้นก็ถือว่าเป็นรัฐเดี่ยวเช่นเดียว
 กัน คือว่าอำนาจภายในขึ้นอยู่กับรัฐบาล
 เดี่ยวกัน ส่วนอำนาจภายในนั้นอาจจะ
 แบ่งมอบกันสักบ้าง ๆ ที่มีกฎหมายบังคับ
 มีอำนาจพอสักเล็กน้อยนั้น แต่อย่างไร
 ก็ตาม ก็คงสมมติเห็นว่า ขงในรัฐเดี่ยว
 กันนั้นเอง เพราะฉะนั้นไทยเพราะ
 รัฐรวมใจของรัฐหลายชาติ และคงมาการ

จัดระเบียบวาระเสนองานเข้ามาอีกเพื่อยากจะ
 ได้ฟัง ความมีมติเห็นของสมาชิกสภาว่า
 สภาควรจะไว้กำหนดครุฑของรัฐแห่งประเทศ
 ไทยนั้นเช่นอย่างอื่นหรือไม่คือหมายความว่า
 ว่าเราจะกำหนดเป็นรูปรัฐรวมใหม่ ถ้า
 หากว่าเราไม่กำหนดเป็นรูปรัฐรวมก็คง
 เป็นอันว่า เป็นรัฐเดี่ยวหรือเดอร์รัฐนเอง
 คงใหม่ขงสภา ซึ่งท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ
 ทั้งหลายก็ได้พิจารณาไปแล้วว่า คงอยู่ใน
 รูปของเดอร์รัฐนเอง แต่ส่วนที่ว่าคำว่า
 "ราชอาณาจักรไทยเป็นอันหนึ่งอันเดียวจะ
 แบ่งแยกมิได้" นั้น ขงเห็นว่าควรจะคงไว้
 หรือไม่ว่า กระผมเข้าใจว่าเราเหล่านั้น
 เช่นเรื่องเกี่ยวกับแกการแบ่งแยกราชอาณาจักร
 จะเป็นที่รัฐไทยก็ตามรัฐเดี่ยวหรือ
 รัฐรวมก็ตาม เรื่องการแบ่งแยกราชอาณาจักร
 นั้นคงจะทำได้ เพราะฉะนั้นเพื่อกจะ
 ให้ถ้อยคำชัดแจ้งยิ่งขึ้นได้ ได้ไว้ว่า
 ราชอาณาจักรไทยนั้นจะแบ่งแยกมิได้ ทั้ง
 นี้ก็คงที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวไว้
 แล้วว่าเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง
 เพราะเหตุว่าการสอยส่วนในทางคดีอาญา
 ในบางเรื่องเจ้าพนักงานสอยส่วนก็อาจ
 จะต้องใช้ชกกฎหมายเกี่ยวกับส่วนอาญา
 ทำเป็นในเรื่องกฎหมายและข้อเท็จจริง
 แต่อย่างไรก็ตาม ขงเห็นไม่ ถึง จุดนี้

รัฐธรรมนูญหรือในรูปของรัฐต่าง ๆ เหล่า
นั้นแล้วเราก็คงต้องพิจารณาไปทั้งรัฐ
ธรรมนูญนั้นด้วย ฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่า
เพื่อประโยชน์หลายประการควรกันเฉย
กัการปกครอง เราควรระโตเรียนไว้ทั้ง
ที่ทางสมาชิกวุฒิสภาได้เสนอต่อสภา
ว่าควรระโตไว้ในรูปเดิม คิดว่าเขียนไว้
ว่าราชอาณาจักรไทยจะเปลี่ยนแปลงไม่ได้

หลวงประกอบนิติสาร: ข้าพเจ้า
รัตนตัวอกแล้วในฐานะที่เห็นกรรมาธิการ
ก็ถูกทั้งข้อสงสัยกันตลอดมาว่าตั้งระเบียบ
วาระนั้นมาทำไม และตั้งระเบียบวาระ
มาทำไม และข้าพเจ้าคิดว่าถ้าข้าพเจ้า
ไม่อธิบายเสียให้เป็นที่เข้าใจกันสักที
หนึ่งว่าทำไมกรรมาธิการจึงตั้งระเบียบ
วาระเช่นที่ตนมองเห็น ไททนทว่าผลขาด
หมายโตวางที่สภาจะไปในทางเดียวกัน
เท่านั้น ก็ยังตั้งเช่นมานะตั้งมาทำไม
ข้าพเจ้าพูดในที่นี้ไม่ใช่ข้าพเจ้าในนามคณะ
กรรมาธิการเพราะข้าพเจ้าไม่ประสงค์จะพูด
ในนามคณะกรรมาธิการ แต่ข้าพเจ้าพูด
ในฐานะที่ข้าพเจ้ามีส่วนเห็นกรรมาธิการ
และโทษเหตุผลของการตั้งระเบียบวาระ
กำหนดหัวข้อระเบียบวาระบางอันบ่งบ่งแล้ว
น่าสับสนสับสน อย่างที่ข้าพเจ้าได้ถูก
ต่อว่าในระเบียบวาระข้อ ๆ ไป โดยเฉพาะ

อย่างระเบียบวาระที่ ๕ ว่าคงมาทำไมถึงกรก
ไม่ควรจะเคามาพูดในที่นี้อะไรก็อย่าง
ชยากจะขอความกรุณาท่านประธานว่าทำ
ความเข้าใจกันเสียที่ว่าเราคงมาทำไม
ทั้ง ๆ บางอย่างเรามองเห็นว่ามีความเป็นไปใน
ทางเดียวกัน ในการที่ธรรมนูญการปกครอง
โตกำหนดให้สภา มีหน้าที่ร่าง รัฐ
ธรรมนูญ ธรรมนูญนั้นโตให้ระโตไม่ว่า
โตโดยสภาสามัญหรือ และไม่ว่าด้วย
เจตนารมณ์หรือด้วยการศึกษา วิถีโต
ตาม โตก็ให้สมาชิกสภาของร่าง
รัฐธรรมนูญไปในทางโตทางหนึ่งไม่ว่าใน
ส่วนไหน ธรรมนูญการปกครองโตประก
กว้างให้สภาทรงไว้ซึ่งอำนาจที่จะร่าง
รัฐธรรมนูญโตมีกับทบัญญัติโต่างไร ๆ ก็
โต กล่าวอีกคนหนึ่ง พวกเราทั้งหลาย
โตรับกระต่ายแผ่นหนึ่งเป็นกระต่ายขาว
โตเรามาเจตน์ เราอาจจะเขียนโต่างไร
ก็ได้ เพราะฉะนั้นบัญญัติโต่างใดก็
รัฐธรรมนูญแล้วกัเป็นธรรมดาอาจจะมี
คนมีความคิดเห็นสองฝ่าย เช่นสามฝ่าย
หลายฝ่าย โตทางนั้น แม้กระทั่งสมาชิก
ทั้งหลายก็ โตรับโตความคิดเห็นโต่าง
ประชาชนซึ่งคณะกรรมาธิการฟังโตความคิด
เห็นประชาชน โตรวบรวมเสนอโตต่อท่าน
ประธานและท่านประธานก็ผ่านมาถึงเรา

ท่านทั้งหลายจะเห็นได้ว่าศักดิ์ศรีความมีศักดิ์
 ศักดิ์ของประชาชนทั้งหลายนั้นต่างกัน
 กันแล้วแต่ทัศนคติของคนก็เป็นธรรมดาเรา
 เราเกิดเป็นมนุษย์ เราได้เห็นต่างกันได้
 เพราะฉะนั้นคิดว่าแต่ในคณะกรรมาธิการ
 เกยกันแต่เป็นแพทยศาลเลยที่หิวหิว
 ควรเสนอหรือไม่ควรเสนอ นิสมาชิกที่
 หนึ่งขอแต่ละคนก็มีความคิดแล้วว่าหิวหิว
 ระวังจะตาย อย่างนี้ไม่ควรเสนอมาเลย
 แต่กรรมาธิการเห็นว่าควรเสนอถึงความ
 เห็นต่างกันได้เมื่อมีสองฝ่าย มีความเห็น
 ต่างกันแล้ว ทนายพจารณาชชาติก็ออก
 ประชมนกรรมาธิการ เห็นว่าเราต้อง
 เกยกัน จึงได้เสนอมานและเป็นเรื่องที่
 ควรเกยกัน ไม่ใช่เพียงเท่านั้น ท่าน
 ประธาน สิ่งใดที่กรรมาธิการคาดหมาย
 ว่าน่าจะมิชอบด้วยใจในรัฐธรรมนูญก็
 หรือจะมิชอบหรือไม่ก็ ก็ต้องเปิดโอกาสให้
 สภาเห็นเถียงกัน ก็สภาจะเถียงกัน
 อย่างไม่ได้ ถ้าไม่มีหิวหิวในระเบียบวาระ
 เพราะฉะนั้นกรรมาธิการที่เสนอมานไม่ใช่
 กรรมาธิการเห็นว่าการเห็นต่างนั้นจึง
 เสนอมา ต้องเป็นลักษณะเสนอมาน แต่
 เสนอมาเพราะคิดว่าอาจจะเห็นอย่างนั้น
 ก็ได้ อาจจะเห็นอย่างนั้นก็ได้ ก็เสนอมาน
 ยิ่งระเบียบวาระรัฐสภา รัฐสภาท่านอ้าง

ความความคิดเห็นของประชาชนที่เสนอมา
 ก็มันแล้ว ทนายสงตั้งเห็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่ง
 เห็นควรเป็นเอกรัฐ อีกฝ่ายหนึ่งว่าควร
 เป็นสหรัฐ เคยยังมีในสภาเราถือว่า
 ขยายญัตติคิดว่าอะไรจะมี ก็มันปลงว่า
 ความเห็นไปหลายฝ่ายแล้ว เพราะฉะนั้น
 กรรมาธิการไปก็กรรมาธิการว่ากรรมาธิการ
 เสนอมาทำไม ในการร่างรัฐธรรมนูญ
 นั้น ถ้าท่านที่เคยประสพการร่าง
 รัฐธรรมนูญมาด้วยตนเองก็ หรือได้
 เคยมีส่วนโดยตรง โดยอัตโนมัติร่างไว้
 หรือเผด็จการร่างก็ได้ การที่จะเขียน
 ข้าราชการ รัฐธรรมนูญ หรือญัตติหิวหิวหลัก
 สำคัญในรัฐธรรมนูญแล้วทุกข้อที่กระทบ
 ความเป็นเรื่องทำด้วยเหตุผลทั้งนั้นไม่ใช่
 เรื่องเรานักสนทนาก็เขียน นักสนทนาก็
 ทำเพราะฉะนั้นการทำของทำด้วยเหตุผล
 ถ้าเราอยู่ที่ เราเขียนอะไรลงไปแล้ว เรา
 ไม่บอกให้ประชาชนทราบว่าทำไมเราจึง
 เขียนอย่างนั้น เราไม่บอกให้โลกทราบว่า
 ทำไมเราเขียนเช่นนั้น แล้วโลกก็
 ประชาชนก็ หรือใคร ๆ ก็ เขาจะไป
 ทราบได้อย่างไรที่เราเขียนนั้น เพราะ
 เหตุอะไรเราจึงเขียนไว้ การที่เราเห็นว่า
 เราเป็นเอกรัฐมาตั้งแต่เกิดด้วยแล้ว
 เราจะต้องเป็นเอกรัฐต่อไป และเราจะไม่

เขากล่าวในรัฐธรรมนุญว่าเราเป็นเอกราช
 หนึ่งซึ่งเขียนด้วยภาษารัฐธรรมนุญว่า
 เป็นราชอาณาจักรหนึ่งอันเดียว แม้
 แยกมีโต เราเขียนด้วยเหตุผลอะไร การ
 ที่เราไม่แสดงเหตุผลก็เราแสดงเหตุผล
 ไหนจะดีกว่ากัน อรรถมาอีกการเชิงไท
 พยายามขอร้องกันมาก และในที่สุดก็ปลง
 ใจว่าการที่จะเขียนการ อภิปราย ในพยานมี
 แต่อภิปรายไปในทางเดียวเท่านั้นคือใน
 ทางสนับสนุนกับข่มเป็นประโยชน์อย่าง
 ที่สถานจะประกาศต่อโลกว่าเราทำอะไร
 ด้วยเหตุผลอะไร ถ้าเราขังจะเป็นเอกราช
 ด้วยเหตุผลอะไร ถ้าเราไม่เขียนด้วย
 เหตุผลอะไร ทั้ง ๆ ที่เราคาดหมายว่ามิ
 จะเป็นอย่างไรก็ตามแล้ว เราเสนอมาเพื่อ
 ให้สมาชิกได้มีโอกาสซักถามมาประกาศ
 ไม่ได้ในนามสภาที่จริงแต่เป็นส่วนหนึ่ง
 ของสภาแล้วก็ไม่ผลัดกันว่าเป็นอย่าง
 หนึ่ง โลกก็จะมองเห็นว่า คือ ประเทศไทย
 นี้เขาเป็นเอกราช เพราะเขามีเหตุผลของ
 เขาเองอย่างไรอย่างนั้น ๆ เขาคำว่าไรซึ่ง
 สถานงานของสภาปกครอง สภาปกครอง
 ปกครอง คำว่าไรซึ่งเดิม เพราะเหตุ
 ผลอะไร อย่างไหน เพราะเหตุผลอะไร
 แสดงแต่อย่างใดได้ประโยชน์ ไม่ใช่

เราภาพกันเห็นอย่างเดียวกันแล้ว
 เวลาพูดไม่ใช่ อย่างนั้น ท่าน ประธาน
 เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอต่อ ไซกาดนอก
 จากทำความเข้าใจแล้วขอแสดงเหตุผลที่
 ข้าพเจ้าเห็นว่าประเทศไทยควรเป็นเอกราช
 สืบไป การเป็นเอกราชนั้นในความเข้าใจ
 ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะไม่คิดจะ ข้าพเจ้า
 เป็นนักคิดศาสตร์ เพราะงานนักศาสตร์
 มากหลาย เราพูดไปคล้าย ๆ ขอคิดว่าเป็น
 นักศาสตร์ นักศาสตร์ก็เห็นต่างกัน
 ได้ แต่ข้าพเจ้าคิดว่าประเทศไทยการเป็น
 หนึ่งกันเดียวแบ่งแยกไม่ได้เห็นเป็นการ
 ที่สมควรที่จะดำรงไว้และเห็นว่าการสมควร
 ที่จะประกาศให้โลกทราบโดยมีกฤษฎี
 ในรัฐธรรมนุญว่าเป็น ราชอาณาจักรอัน
 หนึ่งอันเดียวแบ่งแยกไม่ได้ ไม่ใช่เพราะ
 ข้าพเจ้าเกรงว่าจะมีใครมายังกันแดนออก
 ไปจากประเทศไทยออก เพราะเรื่องแบ่ง
 กันแดนนี้ ไม่ใช่เรื่องการเมืองเป็นเอกราช
 เพราะเท่าที่เราไทยนี้ไปพม่ามาติดกัน
 แบ่งเอาออกไปเลย ไม่ใช่แบ่งเป็น ๒ ซีก
 ๒ ส่วน แล้วจึงควรร่วมกันสมัยสำหรับ
 เขามัน โดยเขาคิดจะทำตัวกันแดนเรา
 ยกไปให้คนอื่น ก็ไม่ได้หรือหรือ เขาคง
 เป็นเอกราชเหมือนกัน อย่างนี้ไม่ใช่

ว่าเราจะเจริญไปกว่าเดิม จงนำความเจริญ
 ไปสู่ท้องถิ่นไทยทั้งใต้ จงตรงกันข้าม
 สมมติว่าเราไม่เช่นเอกราช เราหันจะไม่
 มีทางพัฒนาการภาคอีสาน เพราะภาค
 อีสานเป็นภาคที่คนตาบอดคนพิการคน
 จะเอาเงินงบประมาณรายหัวของเฉพาะ
 ภาคมาปรับปรองภาคคน ชาวเราคิดว่า
 ทุนสามัคคีกลุ่มเอกราชหลายภาคเห็นว่
 เป็นไปไม่ได้เลย หรือจะยื่นไปไกลจาก
 คนเวลาข.หลาย ๆ ราย เพราะที่
 ภาคนครหลวง ประชาชนจะเอาเงินที่
 ไทมาเสียภาษีเพื่อมาลงทุนของชาติ
 รัฐบาลกลาง รายได้ส่วนกลางไปเจือจาน
 ชาติมีความปรวิธาลาการของมี ทหารหา
 ประเทศว่า จะทำอย่างไรจึงจะให้ทุกข
 ความเจริญแก่คนเจริญเพื่อจะเป็นประโยชน์
 แก่ประเทศส่วนรวมต่อไป ชาวเราเห็นว่า
 ทั่วสมรรถภาพของหลายบริ ทารและเข
 ทั่วประชาชนที่รักดีพัฒนาการตัวเอง
 ทั่วหลายอย่างประกอบกัน หาได้เช่นอยู่
 ทั่วขอที่เราเป็นเอกราชหรือลัทธิไม่
 เพราะ ฉะนั้น ชาวเราจึงขอเรียนท่าน
 ประธานที่เคารพว่า ประเทศไทยน
 ด้เจริญในเร็ววัน ในมาวัฒนธรรม โย
 ล่งกัน โยแห่งชีวิตที่มั่นคง ไม่ล้าละไร
 ด้ตาม ปรอง โยแห่งชีวิตที่มั่นคงเป็น

เอกราช หรือยกกันหนึ่งเป็นราชอาณาจักร
 คนหนึ่งคนเดียวซึ่งจะแบ่งแยกมิได้ สบไป
 พลตรี แสง เสนาภิรมย์ เค้า
 ทกระดมได้ฟังการอภิปรายมากเพื่อจะสรุป
 ใต้ว่า ประเทศไทยคงจะไม่หันพ้นจาก
 การปกครองแบบเอกราช แต่อย่างไรก็
 ตามแนบ ความเห็นของเรามีความสนับ
 สนุนในข้อนี้ขอยกขอยกขอยกขอยกขอยก
 ขอยกขอยกขอยกขอยกขอยกขอยกขอยก
 ขอยกขอยกขอยกขอยกขอยกขอยกขอยก
 เอกราชในกลางเช่นหัวขลกลปราย ฉะนั้น
 เพื่อจะแสดงให้เห็นว่า ไรคนกว้างขวาง
 ของที่ ประชมนและเพื่อเป็นเกียรติประวัติ
 ของสยามว่า เราได้แสดงว่าการที่เรา
 ปกครองแบบเอกราชนั้นเราก็มุ่งผล เป็น
 เหตุผลรักชาติ ห่วงเป็นเหตุผลที่ลึกลับ
 การปกครองระบอบคน เพราะฉะนั้นการ
 ผนเห็นว่าเราควรจะได้มีการคิดปรายหรือ
 กล่าวในเรื่อง ระบอบการปกครองนี้ไว้
 ทั่ว ทนด้วย ระบอบการปกครองของรัฐโดยปกติ
 ในโลกปัจจุบันนี้แบ่งออกเป็น ๒ ประ
 เกรทใหญ่ ประเทแรกคือเอกราชหรือ
 รัฐเดี่ยว ที่เราได้อภิปรายกันนั้นบรรพ
 ประเทศที่เป็นเอกราชขณะนั้นประมาณร้อย
 รัชปีประเทศปกครองโดยเอกราช หนึ่ง
 ด้รวบรวมสถิติถึงประมาณ ๗๖ ประ
 เเทศหรือ ๗๖ ประเทศใน ๑๖๖ ประเทศ

คือรวมความว่าส่วนใหญ่ปกครองแบบ
 เอกรัฐ การปกครองแบบเอกรัฐโดยหลัก
 สำคัญที่สุด ในทางกฎหมายก็คืออธิปไตย
 หรืออำนาจการปกครองในตัวของอัยตแห่ง
 เทียบหรือคชยรัฐขาดแบ่งชาติเท่านั้น ตัวอย่าง
 อย่าง ประเทศเอกรัฐก็มีมากมาย เช่น
 ประเทศไทย ประเทศฝรั่งเศส และแม้แต่
 ประเทศอังกฤษ ซึ่งมีจำนวนมาก ซึ่งผม
 ไม่สามารถจะนำมากล่าวในที่นี้ ส่วน
 การปกครองประเภทที่ ๓ คือการปกครอง
 แบบสหพันธ์ ผมยังไม่ขอใช้คำว่าสหพันธ
 รัฐหรือสหภาพ การปกครองสหพันธม
 จำนวนน้อยกว่าประมาณ ๑๖ ประเทศ ใน
 ทั่วโลก ๑๐๐ ประเทศที่มีอยู่ในโลกขณะน
 การปกครองสหพันธนั้นแตกต่างกันในหลัก
 สำคัญกับเอกรัฐคืออธิปไตยในการ
 ปกครองนั้น มีการแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน
 ส่วนหนึ่งอยู่กับรัฐบาลกลาง อีกส่วนหนึ่ง
 อยู่กับรัฐบาลย่อยหรือที่เราเรียกกรมรัฐ
 หรือรัฐย่อย และการกระจายอำนาจก็
 มีหลักอยู่ที่ความแบ่งไว้ในรัฐธรรมนูญ ตัวอย่าง
 อย่างง่าย ๆ ในประเทศเอกรัฐรัฐบาลกลาง
 รวมเขตอำนาจทั่วทั้งประเทศไว้แต่โดยดุษณี
 กฎหมาย ส่วนในกรณีรัฐอย่างใน
 อเมริกาหรือรัฐบาลเอกรัฐสหพันธรัฐ

หนึ่งสหรัฐก็ไม่ได้เห็นออกจากระต้องมา
 แก้ไขในรัฐธรรมนูญ ผมขอกล่าวอย่าง
 สั้น ๆ ที่สุด การปกครองแบบสหพันธนั้น
 อาจจะจำแนกไปได้หลายรูปอย่างสหพันธ์
 ผมขอประธานยกยอที่โปรดพิทักษ์ของเสด็จใน
 กรม ท่านทรงถนัดร่วมกันอย่างแยก
 สหพันธรัฐตัวอย่างที่เห็นชัดเจนนที่สุดคือ
 สหรัฐอเมริกา การรวมกันว่าเอาหลาย
 ชาติหลายสมาธิกันเป็นหนึ่งเดียวกัน ส่วน
 เอกรัฐนั้นผมนอนเคยกันสังเกตกัน นเช่น
 ตัวอย่าง ประเทศสหพันธรัฐก็มีอยู่หลาย
 ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สหพันธรัฐ
 ปลาย เป็นต้นการรวมแบบสหพันธรัฐซึ่ง
 อยู่ในการปกครองแบบสหพันธ์ การปก
 ครองแบบสหพันธ์อีกประเภทหนึ่งแบบ
 สหภาพหรือที่เรียกว่ายูเนียน (union) คือ
 อย่างมีสหภาพไซเวียต สหภาพพม่า
 การรวมกันคล้ายกับสหพันธรัฐก็มีส่วน
 กัน แต่จะกล่าวจะแยกกันยกกว่าหนึ่งคือ คช
 ภากรวมสหรัฐต่าง ๆ ของประเทศเหล่า
 นึ่งหลายกรณีไม้นซวติ (majority) มี
 ปัญหาชนกลุ่มน้อยอย่างพม่า หรือแบบ
 สหภาพไซเวียต แต่ก็เป็นกรรวมกัน
 ข้างเศษหนึ่งส่วนสิบ แบบประเทศ ๆ ของ
 การปกครองแบบสหพันธ์ คือสหพันธรัฐ

ซึ่งเวลานั้นโดยทางปฏิญญาแล้วเกิดขึ้นมีหลาย
 เลย ถ้าจะมีประเทศสวิตเซอร์แลนด์ใน
 สมัยเป็นเลกตราชววมกันใหม่ ๆ ใช้คำว่า
 สมาพันธ ซึ่งแปลมาจาก confederation
 ซึ่งต่อมาสวิตเซอร์แลนด์ก็ได้เปลี่ยนมา
 เป็นสหพันธรัฐอย่าง แขนยสหพันธอเมริกา
 ก็คือการปกครองแบบสมาพันธอันหมาย
 ความว่า การรวมกันเข้าอย่างถาวรขอ
 ประธานาธิบดีใช้คำของเสด็จในกรม คือ
 รวมกันอย่างถาวร ๆ คือรัฐต่าง ๆ รวม
 กันนั้นพระเจ้าแยกตนเมื่อไรก็ได้ต่างก็มี
 อิสระไม่ใ้ใครละเมิดได้ให้แก่รัฐกลาง
 อย่างสมบูรณ์ ถ้าจะมีสหพันธเพียง
 ชั่วคราวเห็นข้อผูกพันในทางเศรษฐกิจ
 ข้อผูกพันในทางทหารเมื่องชั่วคราว ถัดมา
 การแยกตัวไม่สมาพันธนั้นไม่เช่นสงคราม
 กลางเมือง แต่ถาการแยกตัวในสหพันธ
 รัฐจะต้องเป็นสงครามกลางเมือง เป็น
 การแบ่งตัวแยกแผ่นดิน ซึ่งก็อาจ
 กระทบประเทศสวิตเซอร์แลนด์และสห
 พันธ์อเมริกาไม่เหมือนกันในตอนรวมใหม่ ๆ ก็เป็น
 อยู่ใ้เหนือการควบคุมปกครองแบบสมาพันธ
 หรือ confederation ต่อมาสหพันธอเมริกา
 ก็ได้เปลี่ยนมาเป็นสหพันธรัฐซึ่งเป็น
 confederation ซึ่งขณะนั้นโดยหลักฐานแล้ว
 ก็ยังไม่อยู่ในโลกวางร้กปกครอง

แบบสมาพันธ แต่ก็มีการปกครอง
 แบบประเภทที่ ๓ ซึ่งคล้าย ๆ สมาพันธแต่
 ไม่ใช่ทีเดียว คือตามหลักทฤษฎีศาสตร์
 ไม่ถือว่าเป็นรัฐ คือการปกครองแบบ
 สมาคมแห่งรัฐคือ Association of State
 ซึ่งขณะนั้นกำลังเป็นที่ยอมรับโดยเฉพาะหลัง
 สงครามโลกครั้งที่ ๒ ตัวอย่างที่เห็นได้
 ชัดคือสมาคมของรัฐ สมาคมเครือจักร
 ภพ เครือจักรภพสหประชาชาติ ซึ่งมี
 ลักษณะเป็นหัวหน้าคอมมอนเวลธ์ คอม
 เวนธ์ (commonwealth) of nation เหล่า
 นี้ การรวมกันโดยไม่มีข้อผูกพันอะไร
 มาก แต่ละรัฐต่าง ๆ รักษาอธิปไตยอย่าง
 สมบูรณ์ ส่วนการรวม ๆ ทั่วเส้นนี้ ก็
 จะแยกออกเมื่อไรก็ได้ ซึ่งเวลานั้นสมาชก
 ในเครือจักรภพแห่งสหประชาชาติมีประ
 มาน ๑๑ ชาติ มีองค์ลักษณะหัวหน้าเป็น
 ตัวคงตัว และมีประเทศหลายประเทศ
 ซึ่งหลังสงครามซึ่งโดยเฉพาะประเทศ
 อาณานิคมเล็กได้พยายามที่จะใช้ดำเนิน
 รอยตาม แต่ก็ไม่สามารถกระทำได้ เช่น
 ประเทศฝรั่งเศส ฝรั่งเศสสหภาพฝรั่งเศส
 ฐานองกัน สหประชากรมัชฌิม ไคแมนเซีย
 ฐานองกัน ในส่วนการกระทำได้ ในเหมือน
 ธิปไตย คือไม่มีการควบคุมกันกลางเขต
 ขัดแย้ง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเรื่องเหล่านี้

เอกราชและสหพันธรัฐแตกต่างกันในสาระสำคัญอย่างไร และในขณะนั้นมียุทธวิธีอย่างไร ส่วนหัวข้อข้อเขียนนั้นผมขอรวบรวมแต่เพียงสั้นๆ ผลทบทวนและผลเสียของเอกราชและสหพันธรัฐ เอกราชผลดี เอกราชเป็นรูปของ รัฐที่เหมาะสมกับรัฐที่มีพลเมืองมีเชื้อชาติ และศาสนาใกล้เคียงกันมาก ต้องการจะสร้างเอกภาพหรือสร้างยูนิตนเป็นรูปของรัฐที่มีประโยชน์ ในการสร้างเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือที่เรียกว่าเอกภาพ ในเอกราชจะไม่มีการขัดแย้งระหว่างรัฐบาลแห่งชาติกับหน่วยการปกครองอื่น ๆ เพราะรัฐบาลแห่งชาติมีอำนาจที่จะแก้ไขปัญหาการขัดแย้งได้ตามพหุญตม์แห่งกฎหมาย ซึ่งรัฐบาลแห่งชาติเป็นผู้ประกาศใช้ ทั้งที่มหาวิทยาลัยในวิชาเรียนในเขตของตน ผลเสียก็ประการหนึ่งจะเอกราชในการตัดสินใจ เอกราชสามารถดำเนินการได้รวดเร็วกว่าสหพันธรัฐ เพราะมีมติที่สั้น ใจ และ มีผลที่ผลชดช้อยแต่เพียงผู้เดียวคือรัฐบาลแห่งชาติ รัฐบาลกลาง (central government) และนี่ก็มาจากความรับผิดชอบในการบริหารของประเทศก็อยู่กับรัฐบาลแห่งชาติแต่เพียงรัฐบาลเดียว เช่น การรวมในการปกครอง รวมในทาง

กล่าวไว้ในตอนต่อๆ รัฐบาลแห่งชาติในเอกราชจะตั้งรับผิดชอบในการให้ยกร่างรัฐธรรมนูญแก่ประชาชนทั่วประเทศ ซึ่งอาจจะทำให้การบริการไม่ทั่วถึง และขาดประสิทธิภาพได้ง่าย เช่นการยากที่ไทยของรัฐบาลกลางที่จะต้นของความตึงเครียดของท้องถิ่นต่างๆ โทกเทศกบที่จะให้รัฐบาลในท้องถิ่นต่างๆ นั้นมีรัฐบาลของตนเองนั้นเขาก็อ้างว่าเป็นข้อเสียของการปกครองแบบเอกราช

ข้อ ๓ การช่วงชิงอำนาจอาจจะเกิดขึ้นง่าย ในเอกราชมากกว่าในสหพันธรัฐ เพราะอำนาจการปกครองประเทศรวมอยู่ในนครหลวงแห่งเดียว นักทฤษฎีและข้อเสียของเอกราช และข้อเสียของฝ่ายสหพันธรัฐก็มียุทธวิธีเหมือนกัน ข้อดีสหพันธรัฐเหมาะสมกับรัฐที่มีพลเมืองหลายเชื้อชาติหลายภาษาและหลายศาสนา มารวมกันที่จะสร้างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อจะสร้างจุดหมายอันเดียวกันหรือสร้างสภาพที่ดีอื่นเดียวกัน จะรวมกันได้อย่างประเทศสวีเดน เดนมาร์ก และประเทศอื่นๆ ทางกันถึงสามเชื้อชาติ มีเชื้อชาติเยอรมัน ฝรั่งเศส และเดนมาร์กมารวมกันเป็นสัญชาติใหญ่ของได้ และ

LIRT

เป็นรูปสหพันธรัฐ โดยรัฐเหล่านั้นไม่
 เสียอำนาจในการปกครองตนเองนัก รัฐ
 ย่อยยังรักษาอธิปไตยแก่รัฐของตนไว้ได้
 ตามสมควร นอกจากอำนาจในทาง
 สำคัญ ๆ เช่นอำนาจในทางต่างประเทศ
 อำนาจในการป้องกันและอำนาจในการ
 เศรษฐกิจ อำนาจเหล่านั้นมักจะมอบให้
 รัฐบาลกลาง ส่วนอำนาจในการปกครอง
 ท้องที่ต่าง ๆ มักจะสงวนไว้ ตัวอย่าง
 ของมลรัฐในสหรัฐอเมริกา ข้อตกลงกับ
 รัฐในสหพันธ์สามารถระงับความขัด
 การของท้องถิ่นได้ ในเขาถือว่าทางคน
 ต่าง รัฐบาลกลางกับรัฐบาลของรัฐ
 ในทางพันธบัตรมีผลชดเชยในการให้บริการ
 สาธารณะแก่ประชาชน การให้บริการ
 ให้บริการ สาธารณะ ไม่ตกอยู่กับรัฐบาล
 กลางแต่มีเพียง ยังมีรัฐบาลของรัฐใน
 สหพันธ์รับผิดชอบอยู่ด้วย กล่าวถึง
 คือเป็นการแบ่งการปกครอง นอกจากนั้น
 ข้อตกลงบอกว่า ประชาชนมีความชำนาญ
 ในการปกครองตนเอง เพราะไม่มีส่วน
 มีเสียง ในรัฐบาลกลางและในรัฐบาล
 ของรัฐในสหพันธ์ ซึ่งนับว่าเป็นการให้
 การศึกษา การเมืองแก่ประชาชนได้
 อย่างดี ในสมอานข้อกของสหพันธ์รัฐ
 ข้อตกลงไปก็กล่าวถึงการซึ่งอำนาจการ

ปกครองเกิดขึ้นในสหพันธ์รัฐได้ยาก
 เพราะมีหน่วยการปกครองอยู่หลายระดับ
 ต่างไม่ชนตกัน ข้อเสียของการปกครอง
 แบบสหพันธ์รัฐ มักจะเกิดการขัดแย้ง
 ระหว่างรัฐบาลกลางรัฐในสหพันธ์ในเรื่อง
 การใช้อำนาจที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
 การขัดแย้งกัน เช่น ตัวอย่าง สหรัฐ
 ปรากฏอยู่ในขณะนี้ อย่างปัญหาเรื่อง
 การขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาล
 มลรัฐ ซึ่งได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญว่า
 การขัดแย้งต้องมีการตัดสิน ข้อคือไปคือ
 ข้อเสีย การมอบอำนาจให้รัฐบาลกลาง
 ของสหพันธ์รัฐทำเนียบการสัมพันธกิตต่าง
 ประเทศนั้น อาจจะนำมาซึ่งความเสียหาย
 หรือเกี่ยวข้องกับภาพในของรัฐใดรัฐ
 หนึ่ง ในสหพันธ์ได้ แล้วสหพันธ์อาจจะ
 ต้องรับผิดชอบในการกระทำอันไม่ชอบของ
 รัฐในสหพันธ์ก็ ในเมื่อต่างฝ่ายต่างแบ่ง
 อำนาจการปกครอง ความรับผิดชอบก็
 ต้องกระจายไปเช่นนี้ ก็อาจจะเป็นข้อเสีย
 นอกจากนั้น รัฐในสหพันธ์อาจจะแข่งขัน
 ในการพัฒนาจนทำให้เกิดการขัดแย้งกัน
 ขึ้นในระหว่างรัฐด้วยกัน บางครั้งรัฐบาล
 กลางไม่สามารถเข้าไกลเกลียดได้ นโยบ
 พ์สหรัฐอเมริกากลางประเทศด้วยขณะ
 เมื่อตรึงข้อกข้อเสียแล้วสรุปหวนมาถ

ประเทศไทย กระผมก็เห็นว่าประเทศไทย
 เป็นประเทศที่ปกครองมีเอกราชมานาน
 ตั้งแต่ประวัติศาสตร์ เรามักจะรวม
 พลเมืองซึ่งแม้จะมีเชื้อชาติแตกต่างกัน
 แต่เราไปรวมสร้างเอกภาพเป็นอันหนึ่งอัน
 เดียวกันมานานคงถือว่าเป็นพระสวรรคอัน
 สำคัญอยู่แล้ว ผกกยประเทศซึ่งยังมี
 ปัญหาบางอย่างอยู่ เพราะฉะนั้นการปกครอง
 แบบเอกราช โดยมากเป็นขั้นตอนไปของ
 สหพันธ์ เขาปกครองเป็นเอกราชไม่ติดกัน
 ทิศทางปกครองแบบสหพันธ์เสียก่อน
 เพื่อให้คนที่แตกต่างกัน ในทางเชื้อชาติ
 ศาสนา วัฒนธรรมได้เข้าใจ จะรวมกัน
 พรอดพรอดกลายเป็น ต้องให้มาประชุม
 กันมากตกลงกันเห็นอกเห็นใจกันก่อน เกิด
 การกระทำซึ่งรวมกัน ติดไปจึงจะเข้าส
 การปกครองแบบเอกราชเป็นแน่ทีเดียวกัน
 ได้ ส่วนประเทศไทยเราเป็นแน่ทีเดียวกัน
 นานแล้ว แม้จะมีเชื้อชาติ ภาษา แยก
 ต่างกันอย่างไรก็ตาม ไม่เป็นปัญหาซึ่ง
 กระผมจะขอสงวนไว้กล่าวในชื่อประเทศ
 เพราะฉะนั้น นับว่าเป็นพระสวรรคซึ่ง
 ประเทศสหพันธ์ทั้งหลายจะประนีประนอม
 ทุกประเทศอยากจะเป็นเอกราช เพราะฉนั้น
 ว่าเวลาการรวมอำนาจการปกครองเป็นอัน
 หนึ่งอันเดียวกันสำคัญ โดยเฉพาะในยุค

ปรมาณ ต้องการความรวดเร็วตัดสินใจ
 แม้อเมริกาเองก็ต้องการเช่นนั้น เพราะ
 ฉะนั้นการที่เราปกครองแบบเอกราช
 กระผมเห็นว่า เป็นพระสวรรคอย่างหนึ่ง
 เราไม่มทางที่จะหลีกเลี่ยงเกินอย่างอื่น
 เพราะฉะนั้น กระผมขอสนับสนุนการ
 ปกครองแบบเอกราช

พลโท รศม รัชชวดี : เวลา
 ก็ได้อภิปรายกันมาจนแล้วถึงเวรตอนนี้ ผม
 รู้สึกว่าจะเปลี่ยนแปลงวาระไม่ได้ ถ้า
 หากว่าเปลี่ยนแปลงประเทศไทยเป็นราช
 อาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวแบ่งแยกมิได้
 พระสวรรคเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม
 ่ก็น่าอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง แต่
 วาระปกครองระบอบการมาอันหนึ่งเป็นอยู่
 แล้ว อีกอันหนึ่งเป็นไปไม่ได้ (impossible)
 แล้วเรามาพูดเรื่องซึ่งเป็นไปได้กับสิ่ง
 ที่เขียนอยู่แล้ว จะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ขอ
 เช่นนี้ ก็อาจจะไม่ไปประโยชน์อะไร
 เพราะฉะนั้นกระผมขอเสนอให้ที่ประชุม
 ลงมติ ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรดปรารถ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :
 ไม่ได้ครับ สภาาร่างรัฐธรรมนูญลงมติขอ
 ยึดอภิปรายไม่ได้

นายประสงค์ บุญเยี่ยม : ก็อัน
 ทกระผมจะพูดถึงเรื่องในระเบียบวาระ คือ

หลายท่านอภิปรายมาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านสมาชิกคนก่อนหน้ากระผม ซึ่งได้อ้างประวัติศาสตร์และหลักวิชาการ อย่างน่าฟัง เป็นการชี้ให้เห็นชัดว่าเหตุใด ประเทศไทยจึงควรจะมีเราเป็นเอกราช สำหรับกระผมเองนั้นมีเหตุผลในทางประวัติศาสตร์ว่าารปชของรัฐที่เราได้คำนึง มาตั้งแต่ตกค้ายรรพณเป็นรูปเอกราช และเพียงแต่ประวัติศาสตร์เท่านั้นยังไม่สำคัญ สำคัญที่ผลจากการมีรูปเป็นเอกราชเป็นอย่างไร ผลอันนี้ทุกคนคงจะทราบขยู่แก่ใจแล้วว่าเราไตร่ตรองในการ ทรปเป็นเอกราชได้มีการปกครองแน่นอนเป็น เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก่อให้เกิดประโยชน์ สัมแก่ประชารวมหมู่ เพราะฉะนั้นปัญหา การที่จะมีรูปเป็นอย่างอื่นสำหรับกระผมเอง เห็นว่าไม่เหมาะที่จะเป็นไปได้ออกๆที่จะ เป็นการขยย่นออกตรงหนงว่า สำหรับ ประเทศไทยจำเป็นจะต้องเป็นรูปเอกราช

นายบุญชนะ อิตถากร : กระผม คิดว่าการที่จะเป็นเอกราช หรือรัฐ อย่างอื่น ซึ่งในทางวิชาการกำหนดไว้ นั้น เช่น ความเรียกชื่อวาซตัสเตท (City State) ข้าง เนชันสเตท (Nation State) ข้าง อิมไพร์สเตท (Empire State) ข้าง ออธอร์ไรตารี สเตท (Autocratic State) เหล่านี้เป็นขอเท็จจริง

ประเทศเราเป็นเอกราชอยู่แล้ว เป็นรัฐ เดียวอยู่แล้ว ไม่มีทางที่จะเป็นอย่างอื่น ได้ การที่จะบัญญัติไว้ว่าเราเป็นรัฐอย่าง อื่น คล้าย ๆ เราไปแสดงความสามารถ ที่จะเป็นอย่างอื่นอย่างนั้น กระผมว่า ไม่เหมาะที่จะเป็นไปได้อีก เราเป็นรัฐเดี่ยวอยู่ แล้วก็ควรจะเป็นรัฐเดี่ยวต่อไป และ ปัญหาที่จะอภิปรายต่อไป กระผมคิดว่า คงจะยุติไปเพียงเท่านั้น และอาจจะจดมติ จะประชุมได้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม้นานนักได้อภิปราย ข้าพเจ้าข้คมติ ที่ประชุมว่า ท่านผู้ใดเห็นว่ารปชของรัฐ ควรจะเป็นเอกราช โปรดยกมือขึ้น (มีสมาชิกยกมือ ๑๓๖ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่ารปชของรัฐควรเปลี่ยนเป็น รูปอื่น โปรดยกมือขึ้น (ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มี เป็นอันว่าคงให้รูปของรัฐคงเป็น เอกราชอย่างเดิม

สำหรับการประชุมวันนักได้ใช้เวลา นานพอสมควรแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่า ระเบียบวาระที่ค้างอยู่ ๕-๕ น่าจะเลื่อน ไปประชุมในวันอื่น เพราะฉะนั้นสำหรับ งานนี้ข้าพเจ้าขอปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

จรรยา เติมเตยวรรณ	โฉมเฉลา ลพลากร	ผู้ตรวจรายงาน
เล็ก จงพัฒนานนท์	ฉันทนา ชานหอม	„
พล.อ.ต. ว. ดนอม กลุบุตร	ศุภม พลอยสังวาลย์	„
พล.ต. ป. จันทร์ภา	สพงค์ ศิริพนเกียรติ	„
วุฒิสกคเนคินาท	ธนู ขณขรังค์	„
ก. อุตยานัน	จำรงค์ ใจอ่อนน้อย	„
	แผ้ว ทมพิศคม	„
	สินชัย ชอศตยค	„

ตรวจแล้ว วันที่ ๒๓/ม.พ./๐๕

สุพันธ์ จิตรภัก

หัวหน้าแผนกรายงานการประชุม

ประหยัด แดงอินทวัฒน์

หัวหน้ากองการประชุม

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

รองเลขาธิการฯ

ประเสริฐ บัทธิสุคนธ์

เลขาธิการสภาฯ

พล.อ. ส. สุทธิสารธรรณกร

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

